

პოლიტიკური დეტექტივი

მთავარი მოქმედი პირები:

პოლიტიკური ანტითეზა - რუსეთის ფედერაცია
უნომივი - გაერო-ს დამკვირვებელთა მისია საქართველოში
თოჯინები - კონფლიქტში მონაწილე მხარეები
აქტიორები - საერთაშორისო ორგანიზაციები და მათი მრავალმხრივი ეფექტური

პროგრამები

გ უ ლ წ რ ფ ე ლ ა დ , ღ ი ა დ
დ ა ხ უ რ უ ლ ი თ ა მ ა შ ი

ნინო ციხისთავი
22 დეკემბერი, 2006 წ

შესავალი

ბოლო 10 წელზე მეტია, რაც პოსტ-კონფლიქტური ქვეყანა გვქვია. ამ სტატუსმა რამდენიმე მდგრადი მიმართულების ღირებულება უფრო განამტკიცა ქართველ ერში. მათ შორის ერთი პრიორიტეტულია: ჩვენ აღარ გვინდა ომი, ჩვენ გვინდა მშვიდობა; ომმა დაგვაზარალა, მშვიდობით ავაშენებთ დანგრეულს.

ეს ყველაფერი გასაგებია საქართველოს გადასახედიდან. ამ სამშვიდობო მიმართულებას, დღიდან ჩასახვისა, განვითარება დაუწყვეთ. განვითარებაში კი ბევრი მხარდამჭერი შემოგვიერთდა. თან გვასწავლიდნენ, თან გვაკეთებინებდნენ სამშვიდობო პროცესს. რამდენიმე რამ საკმაოდ კარგად გვასწავლეს: მათ შორის, კონფლიქტის მოგვარება და მშვიდობისმშენებლობა - როგორც თეორია, ასევე პრაქტიკა. ბევრი წიგნი ითარგმნა და გავრცელდა ჩვენს საზოგადოებაში. ბევრმა დიდი წარმატება ნახა მკითხველში. უმეტესობა შინაგანად გაძლიერდა იმ პრინციპებზე ფიქრითა და საუბრით, რასაც შერიგება, პატიება, მოლაპარაკება და ბოლოს - მშვიდობის მშენებლობა ჰქვია.

ამ ბევრში მეც ვურევივარ: ჩემი ცხოვრების მნიშვნელოვანი ნაწილი და ეტაპი სწორედ ამ იდეოლოგიას მივუძღვენი, რასაც ჰქვია ქალის როლი კონფლიქტის მოგვარებაში. და თუ დღეს შემიძლია რაიმე ვთქვა ქართულ-აფხაზურ კონფლიქტზე, უნდა ვილაპარაკო მხოლოდ იმ გამოცდილებაზე დაყრდნობით, რომელიც დამიგროვდა კონფლიქტის სრულმასშტაბიანი პოლიტიკური მოგვარების საერთო სურათის - ერთ პატარა კომპონენტში - ქალის როლი მშვიდობის მშენებლობაში.

ეს მიმართულება ძალზედ მნიშვნელოვანი და მრავლისმომცველია. მას დღეს აღიარებს როგორც საერთაშორისო საზოგადოება, ასევე კონფლიქტში ჩართული მხარეებიც. ქალის როლი კონფლიქტის მოგვარებასა და მშვიდობის მშენებლობაში, დღეისათვის განსაზღვრული და გამყარებულია რიგი საერთაშორისო დოკუმენტებითა და ინსტრუმენტებით. მისი განმარტება და განვითარების გზები ასახულია მრავალ დეკლარაციაში, კონვენციასა და

რეზოლუციაში, რომლებიც, ხშირ შემთხვევაში, სარეკომენდაციო ხასიათს ატარებს. მაგრამ, მათ პოპულარიზაციას ემსახურება ბევრი საერთაშორისო პროგრამა: რომ ხალხმა გაიცნოს, მიიღოს და გამოიყენოს პრაქტიკაში. ამ მიმართულებას საქართველოში უკვე თავისი ისტორია აქვს და, აგრეთვე, გამოვლენილია კონკრეტული აქტორები (players), რომლებიც წლების მანძილზე მუშაობენ და გვევლინებიან როგორც ინდივიდუალური, ასევე ინსტიტუციური სახით (ორგანიზაციები, კავშირები, ქსელები, კოალიციები და სხვა), როგორც კონფლიქტში ჩართულ მხარეთა საზოგადოებებში, ასევე - საერთაშორისო მასშტაბით (საერთაშორისო ორგანიზაციები და მათი პროგრამები).

როცა პრაქტიკა და თეორია გზის გასაყარზე დგება, (როგორც ეს მოხდა არსებული კონფლიქტებისა და მშვიდობის დამყარების საქმეში საქართველოში), როცა ქალაქზე დაწერილი მხოლოდ რწმენაში გადადის მაგრამ ყოველდღიურობამდე ვერ აღწევს, როცა საუბარი ერთი გვაქვს, მაგრამ რეალობა სხვა, მაშინ იწყება საინტერესო ეტაპი – ურთიერთრალდებისა და კრიტიკის: შენ ვერა და მე კი! შენ წადი და მე მოვალ! მე მოვედი, მაგრამ შენ ბევრი დამახვედრე 'ვალები', და სხვა მსგავსი.

საბოლოო ჯამში, არაფერი იცვლება: ისევ იწერება დოკუმენტები და ისევ გვასწავლიან მათ ზებირად, ისევ სხვა არის საუბარი და ისევ განსვლაშია პრაქტიკასთან. დრო კი გავიდა. არც ახლოში სჩანს რაიმე უკეთესი - გზა არ ვიცით.

ანალიზის მიზანი

დღეს, ჩემი წერილის ძირითადი მიზანი ის გახლავთ, რომ თავიდან გავიარო ქალთა შეხვედრებისა და არაფორმალური მოლაპარაკებების გზა და, ამ გზაზე გამოვლენილი ტენდენციები შევადარო იმ მოძრაობას, რომელიც ხდებოდა ზევით, გაერო-ში, სადაც იღებდნენ გადაწყვეტილებებს (უშიშროების საბჭოს რეზოლუციების სახით), რომლებიც (თითქოს) რიგ შემთხვევაში კი რჩებოდნენ ქალაქზე, ან გაერო-ს ვებ-გვერდზე, ჩვეულებრივი ადამიანებისთვის, ზოგადად ჩვენთვის, მაგრამ, მეორეს მხრივ, ამ გადაწყვეტილებებით დაინტერესებული ქვეყანა (ან ქვეყნები) კი, ახდენდა პირდაპირ ზეგავლენას ყველაფერზე, მათ შორის, მცირე, ერთი შეხედვით, უმნიშვნელო ფორმატის შეხვედრაზეც, სადაც შეიძლებოდა რაიმე პროცესი დაწყებულიყო და, დიდი პოლიტიკის კეთებას დაპირისპირებოდა (!).

უფრო მარტივად რომ ვთქვა, დღეის გადასახედიდან, როდესაც თვალწინ მაქვს გაერო-ს უშიშროების საბჭოს 2006 წლის 13 ოქტომბრის რეზოლუცია – ჩემთვის ნათელი ხდება, როგორ მარტივად იყენებს დაინტერესებული ქვეყანა – რუსეთის ფედერაცია იმ საერთაშორისო ტრიბუნას, ორგანოს, აპარატს, მანქანას – გაერო-ს - თავისი მიზნებისთვის: სამუდამოდ დაიქვემდებაროს აფხაზეთი (და არა მარტო აფხაზეთი) და ამით, ირიბად, მაგრამ ხანგრძლივად მიიბას საქართველო.

ქალთა როლი მშვიდობის მშენებლობაში რამდენიმე მიმართულებასთან ერთად მოიაზრებს კონფლიქტში ჩართულ მხარეთა წარმომადგენელ ქალთა შეხვედრას. შეხვედრებში, როგორც წესი, მონაწილეობენ ლიდერი ქალები, რომლებიც ნაწილობრივ მაინც მოიაზრებიან საკუთარ საზოგადოებებში აქტიურ ადამიანებად და, რომლებსაც, სამომავლოდ შეუძლიათ რაიმე პოზიტიური გავლენის მოხდენა იმავე საზოგადოების წევრებზე.

როდესაც გადავხედე წარსულს (თუძცა ეს წარსული ისე ახლოსაა ჯერ კიდევ, ისე ცოცხალია, რომ სულ მაქვს იმის განცდა, რომ ეს-ესაა ხელი შევახე მას და, ეს-ესაა იმ ადამიანებს დაემორღი, რომლებთანაც თბილი, ღია საუბრები მქონდა) და როდესაც დღეს დავალაგე გაერო-ს შტაბბინაში, კერძოდ, უშიშროების საბჭოს მიერ მიღებული დოკუმენტები (რეზოლუციები), საბჭოს წევრთა სხდომათა ჩანაწერები, სადაც ისინი გამოთქვამენ საკუთარ დათქმებს, მოსაზრებებს, მიღებული რეზოლუციების გამო, დავინახე ერთი უეჭველი კავშირი, რომელიც გამოვლინდა იქ (ნიუ იორკში) მიმდინარე პროცესებსა და აქ (კონფლიქტის ზონაში), ჩატარებულ შეხვედრათა შედეგებში.

დღეს, თვალნათლივ გამოჩნდა, რომ ყველა ეტაპზე, როდესაც გაერო-ს უშიშროების საბჭოს წევრები სხდომათა მიმდინარეობისას გამოთქვამდნენ რაიმე აუცილებელ დათქმას ან პირობას, რომელიც რომელიმე მხარეს უნდა შეესრულებინა კონკრეტულ ვადაში, აქ, საქართველოში, ამ პირობას ან საერთოდ არ ეწერა¹ შესრულება, ან პირიქით, განსაკუთრებული სისწრაფით დროში და განსხეულებული შინაარსში ხორციელდებოდა². უშიშროების საბჭოს მიერ გამოცხადებული ნების შეუსრულებლობას აგრეთვე ბევრი რამ ემსახურებოდა ადგილებზე, ხშირ შემთხვევაში ეს საერთაშორისო პროგრამები და მათი განხორციელებული საქმიანობა იყო. და თანაც, ამის პარალელურად, მაგ. სახალხო დიპლომატიის პროცესში ჩართული აფხაზური მხარის წარმომადგენლებიც, უფრო ხშირად ამ პირობათა შესრულების წარმოუდგენლობას, აბსოლუტურ შეუსრულებლობას, პრობლემის გადაუწყვეტელობას ადასტურებდნენ ყველა ტრიბუნიდან: 'ხალხი არ დაუშვებს დევნილთა დაბრუნებას'; ან 'ყველაფერზე ვისაუბროთ აფხაზეთის სტატუსის გარდა', ან კიდევ, 'ჩვენ არ ვსაუბრობთ დევნილთა შესაძლო დაბრუნებაზეც კი' ან 'საერთოდ არ გმონაწილეობთ დისკუსიაში ამ საკითხზე' და სხვა.

იქმნებოდა ის შთაბეჭდილება, რომ ერთი და იგივე გამზადებული აზრი მათი პირით, უბრალოდ, მკაფიოდაა გაჟღერებულია.

ალბათ, ადამიანურად ვერასოდეს შევძლებ, გავიგო, როდესაც გასულია დიდი დრო, გაზრდილია ახალი თაობა, ან ახლა უკვე ზრდასრულნი არიან ის თითო ბავშვები, რომელთაც არ მიუღიათ მონაწილეობა შეიარაღებულ კონფლიქტში – მათზე, ბავშვებზე, მოხუცებზე, ადამიანებზე, ერთი ხელის მოსმით, ერთიანად ისაუბრო ასე გაცხარებით, რომ თურმე 'არ სურთ საუბარიც კი დევნილთა დაბრუნებაზე'. არ მესმის, როგორ შეიძლება უცქირო ფანჯრიდან იმ სახლს, რომელშიც შენი მეზობლები დაიბადნენ, გაიზარდნენ, მათი იყო ის ქონება და ახლა იქ, სრულიად უაზრო, მთვან დამოუკიდებელი მიწების გამო – სხვები შესახლდნენ, და აქვე სინდისის ქენჯნის გარეშე შეგიძლია განაცხადო, რომ 'არ დაუშვებ დევნილთა დაბრუნებას'. ან კიდევ, მეორე შემთხვევა ავიღოთ, როდესაც შენს გვერდზე განადგურებულია, დანგრეულია სახლი და შენ ვირჩევნია, მას ასეთ მდგომარეობაში უცქირო, ვიდრე თქვა, აღიარო, რომ დევნილების დაბრუნების აუცილებლობა უეჭველია და ამ წინადადებას მხარს უჭერ.

¹ მაგ. 1994 წლის 31 იანვარს, გაერო დეკლარირებდა, რომ მხარეებს უფრო მეტი სიციხადით უნდა დაენახვებინათ უშიშროების საბჭოსთვის, რომ მათ, მხარეებს, ოფიციალური სურვილი აქვთ კონფლიქტის პოლიტიკური მოგვარებისა, რათა მას (უშიშროების საბჭოს) ემსჯელა სპეციალური სამშვიდობო ოპერაციის დაწყების თაობაზე აფხაზეთში, საქართველო. ამ შემთხვევაში მათთვის არ გამოიყურებოდა დამაჯერებლად არც ურთიერთგაგების მემორანდუმი (1993 წ. დეკემბერი) და არც კომუნიკე (1994 წ. 11-13 იანვარი)

² მაგ. 1993 წ. 4 ნოემბრის რეზოლუცია, რომელიც ვადას უდებდა უნომიგ-ს, რომ თუ არ მოხდებოდა რაიმე განსაკუთრებით პოზიტიური 1994 წ. 31 იანვრამდე (ე.ი. 2 თვის ვადაში) მაშინ უნომიგ-ს აღარ გაუგრძელებოდა მანდატი და მისია გაუქმდებოდა.

სწორედ იმის გამო, რომ ეს თეზა, ჩემთვის ადამიანურად მიუღებელი და ასევე ადამიანურად აუხსნელია, მე მაფიქრებინებს, რომ არსებობს პოლიტიკური ანტითეზა, რომელიც გეგმავს 'ასეთ პასუხებს' და, რომელიც აიძულებს ჩვენსავე მსგავს ქალებს, ბავშვებს, მოხუცებს, აფხაზურ მხარეზე, რომ იძახონ ერთი და იგივე.

რა იყო მთავარი ამ პოლიტიკური ანტითეზასთვის? გაეჟღერებინა აფხაზი ხალხის ხმა! ვითომდა ხალხის ხმა, რომელიც სად უნდა ყოფილიყო უპირველესად მოსმენილი? – რა თქმა უნდა, სახალხო დიპლომატიის ფორმატში, სადაც 'მეორე მხარეც' იქნებოდა (ქართული მხარე) და, აგრეთვე, საერთაშორისო საზოგადოების წარმომადგენლებიც. ეს იყო სწორედ ის ადგილი, სადაც დიდი რეზონანსი ექნებოდა პოლიტიკური ანტითეზის მიერ მომზადებულ, ნაკარნახევ და ხალხის პირით გამოხატულ 'აფხაზი ხალხის აზრს'!

აქ მე იოტიხოდენა მცდელობაც კი არა მაქვს იმისა, რომ აფხაზ ერს რაიმე შეურაცხყოფის მაგვარი მივაყენოთ იმით, რომ ის წარმოვიჩინოთ მთლიანად რუსეთის მიერ ჩაბეჭდილი აზრების გამოხატველად. რა თქმა უნდა, არა. მეტიც, მე მთელი ამ წერილით ის მარტივი არითმეტიკა გამოძღვის, რომ ქართველი და აფხაზი ხალხები, სწორედაც რომ გახდნენ სათამაშო პაიკები ამ დატრიალებული მეთელი დიდი პოლიტიკის ხელში, რომლის მმართველი ძაფებიც მათ შორის რუსეთს უპყრია. და მან, რუსეთმა, გაერო – როგორც კარგი ზონარი ჩვენი ერების ყელზე მობმული – მშვენივრად და ეფექტურად გამოიყენა. და მან, რუსეთმა აგრეთვე კარგად ასაუბრა აფხაზი და ქართველი ერების გამოუცდელი წარმომადგენლები თავისი აზრების გამოხატველებად, ხოლო, საბოლოო ჯამში ისე მოხდა, რომ მოსკოვში ჩვენივე ხელი მოეწერა ე.წ. მოსკოვის ხელშეკრულებას 1994 წლის 14 მაისს. ამაზე ყველაფერზე უფრო დეტალურად ქვევით ვისაუბრებთ.

თუმცა, ჯერ კიდევ მკაფიოა ხალხის კოლექტიური მეხსიერება, ჯერ კიდევ კარგად გვახსოვს, როდესაც ვსაუბრობდით იმაზე, რომ უკვე მომხდარი შეიარაღებული კონფლიქტის მოსაწყესრიგებლად გაერო-ს სამშვიდობო ჯარები, სამშვიდობო ოპერაცია იქნებოდა ჩვენთვის მისალევი.

ამ მიმართულებით კეთდებოდა განცხადებები და ზოგადად, ხალხს ჰქონდა ამის იმედი. შედეგად კი ის მივიღეთ, რომ გაერო-ს ნაცვლად და, როგორც ირკვევა, გაერო-ს მხარდაჭერით, რუსეთის ჯარი შემოვიდა საქართველოში და მათ მსოფლიომ რატომღაც 'სამშვიდობო მისია' დაარქვა. დღეს-დღეისობით რუსეთის (და არა დსთ-ს) სამშვიდობო ძალებს სწორედ გაერო-ს ძალისხმევით ერთდროულად რამდენიმე მანდატი აქვს: ცეცხლის შეწყვეტისა და ძალთა დაშორისშორების შეთანხმების კონტროლის, სამშვიდობო ოპერაციის ჩატარების და, ბოლოს, კონფლიქტის სრულმასშტაბიანი პოლიტიკური მოგვარების. სამივე მანდატი ხელთ უპყრია რუსეთს, სამივე მისი გასაკეთებელია და ამაში საერთაშორისო საზოგადოება ნდობას უცხადებს გაერო-ს რეზოლუციის სახით, მაგრამ, არაფერია ამ დედამიწაზე მუდმივი.

(არც რეზოლუცია შეიძლება იყოს უვადო. ბოლოს და ბოლოს ქართველი ხალხი დააყენებს ვადების საკითხს და ბოლოს და ბოლოს, ჩვენც შევძლებთ გაერო-ს მოვთხოვოთ პასუხი. მით უფრო, რომ გაერო-ს დღეს ძალზედ მნიშვნელოვანი საქმე აკისრია – რეფორმა და განვითარება მის ბიუროკრატიულ აპარატში და სტრუქტურაში. ვნახოთ, რა იქნება, მაგრამ ამაზე სხვა დროს).

პოლიტიკური ანტითეზა: მინდა დღევანდელ საუბარში პირდაპირ დავარქვა ყველაფერს თავისი სახელი: ამ მიმდინარეობაში პოლიტიკური ანტითეზა - რუსეთია. ის მოქმედებს ყველა

შესაძლო და შეუძლებელი გზებით, რათა მიიღოს მოგება. რაში მდგომარეობს მოგება რუსეთისთვის?

რუსეთის პრეზიდენტების მთავარი მიმართულება მკვეთრადაა ჩამოყალიბებული. ამიტომაც, ხშირად გვეჩვენება, რომ რუსეთში, მიუხედავად პრეზიდენტების სხვადასხვაობისა, ერთიან პოლიტიკას ატარებენ. სინამდვილეში, რუსეთში საჭიროებაა ძალიან კონკრეტული და პოლიტიკაც ამ საჭიროების დაკმაყოფილებას ემსახურება. რუსეთის საჭიროება კი ნათელია: ამხელა ტერიტორიაზე მოჩვენებითი სტაბილურობა შიმშილის მცირედი ზღვარით იყოს მიღწეული. ამ საჭიროებას ორი რამ შეიძლება მოემსახუროს: ძალა და სულიერება. ძალა - არმიას, სულიერება კი - ეკლესიას. ჰოდა, სულაც რომ თავდაყირა დადგეს რუსეთის პრეზიდენტი, ამ ორ მიმართულებას უნდა მისდიოს: დააპუროს არმია და გუნდრუკი აკმევინოს ეკლესიას. ასე ერიც მშვიდად იქნება და ბერიც.

როგორ დააპუროს რუსეთმა არმია: (რა ჩვენი საფიქრალი ეგ არისო, იფიქრებს ადამიანი, მაგრამ, როგორც ირკვევა, ჩვენი საფიქრალი კი არა მართო, ჩვენი კონფლიქტები კვებავენ პირდაპირ) ავღანეთის შემდეგ არც თუ ისე დიდი დრო გავიდა. რუსეთის ძლევა მოსილ არმიას, რომელიც გაბნეული იყო საბჭოთა რესპუბლიკებსა და დამატებით თითქმის გასაბჭოებულ რესპუბლიკებში (ქვეყნებში), ბევრი ქვეყნის დატოვება მოუხდა. ამან სერიოზული ნეგატიური მოძრაობა გამოიწვია როგორც ხალხის მასებში, ასევე ცენტრალურ ბიუჯეტშიც. დაიწყო უკმაყოფილოთა ზრდა. ამ დროს რუსეთი მოიფიქრებს მშვენიერ გამოსავალს და სწრაფად 'სთავაზობს' (თავს ახვევს) როგორც საკუთარ ფორმიან ძალოვანებს, აგრეთვე მსოფლიოს: რუსეთი, დიდი დერჟავა, მსოფლიოში გამოდის როგორც დიდი 'მშვიდობისმყოფელი' და მისი ჯარი იძულებით შეჰყავს კონფლიქტურ ზონებში, რათა იქ 'სტაბილურობა დაიცვას'. რაშია რუსეთის ბენეფიტი ამ შემთხვევაში? ფულში, არმიის გაძლიერებაში, საკუთარი ხალხის დაკმაყოფილებაში, მსოფლიოს კონტროლში, ძალის დემონსტრირებაში, და მრავალი სხვა მიმართულების დიდ მოგებაში.

ეს ყველაფერი მინდა პირდაპირ დავაკავშირო გაერო-სთან, გაერო-ს უშიშროების საბჭოს გადაწყვეტილებებთან საქართველოს შესახებ. ეს ის პერიოდია, როცა საქართველოს ჭრილობა ცხელ-ცხელია. სისხლი იღვრება და რუსეთი/პოლიტიკური ანტითეზა იწყებს თავის თამაშს საკუთარი არმიის დასაბინავებლად, და აგრძელებს ძველ თამაშს საკუთარი ტერიტორიული ინტერესების მისაღწევად.

ვნახოთ, როგორ არის ეს მიბმული გაერო-ს უშიშროების საბჭოს გადაწყვეტილებებთან. და რაზე დაყრდნობით მიიღება ეს გადაწყვეტილებები?

ქვეყნები საქართველოს უჭერენ მხარს

გაერო-ს ვებ-გვერდზე მოთავსებულია უშიშროების საბჭოს სხდომათა ოქმები (ჩანაწერები), რომელთა ანალიზი სრულიად მკაფიო სურათს გვაძლევს, თუ რომელი ქვეყანა, ან რომელი ქვეყნის ოფიციალური დელეგაცია იდგა იმთავითვე საქართველოს პრობლემების მიმართ პრინციპული პოზიციით და რომელი ქვეყნები იდგნენ საქართველოს გვერდით.

მეორეს მხრივ, ამ ქვეყნების დიდი უმრავლესობა სრულიად რეალისტურად აფასებდა მაშინაც, თუ რა საშიშროება იყო რუსეთის ფედერაცია, და თუ კი რუსეთს ხელავდნენ აგრეგირად გააქტიურებულს, უშუალოდ ყოფილიყო საქართველოში მომხდარი

კონფლიქტების 'შვიდობიანი მოგვარების გარანტი', დანარჩენი ქვეყნები გამოთქვამდნენ საკუთარ ეჭვს, აკეთებდნენ დათქმებს მისაღებ თუ მიღებულ რეზოლუციებზე.

თუმცა, დრო გავიდა და მათი 'დათქმები', 'აუცილებლად შესასრულებელი პირობები', რომლებიც საქართველოს უნდა გამოეყენებინა მაშინვე, გაუფერულდა, გაიცრიცა და ახლა კი მხოლოდ მაშინდელი მიღებული მკვეთრი რეზოლუციები რჩება შეუსრულებელი.

ამ საკითხმა მაშინ დამაფიქრა, როდესაც 2006 წ. 13 ოქტომბერს, ისევ ნიუ-იორკში, ისევ შეიკრიბა გაერო-ს უშიშროების საბჭო ისევ საქართველოზე სამსჯელოდ. და ახლა უკვე (ამდენი წლის შემდეგ) ისევ განუახლეს საქართველოს 12 წლის წინ მიღებული ვალდებულებები და ისევ დააკისრეს საქართველოს 'ცივილიზებულ ურთიერთობებში დაბრუნება'.

რას ნიშნავს გაერო-ს უშიშროების საბჭოს რეზოლუცია და რა ძალა აქვს მას, ამაზე (თუმცადა, ეს უდავოდ ფართოდაა სამსჯელოა ჩვენი საზოგადოების მხრიდან) არ შევჩერდები. მხოლოდ იმის ცდა მექნება ქვემოთ, რომ გამოვიყვანოთ შედარებით ნათელი სურათი, აღვადგინოთ მოვლენები 1993-94 წწ, როდესაც დაიდო ე.წ. 'მოსკოვის ხელშეკრულება'-ს მომზადება და მას მერე დატრიალდა საქართველოს თავზე დღესაც მოუშორებელი ჭირი.

ფაქტობრივად, ომში დავმარცხდით იმ დღეს, როცა გადაწყდა, რომ რუსეთის ჯარი 'სამშვიდობო' ნიღბით შემოვიდოდა საქართველოში. ამ ყველაფრის მიჩუმათებით კი დღეს ის მივიღეთ, რომ სეპარატისტები და მათი მოსკოველი კრემლის 'მძებნი' მიუთითებენ საქართველოს – დაუბრუნდეს 'ცივილიზაციას' – ანუ შეასრულოს გაერო-ს მითითებები – რეზოლუციები (ბაღაფში, კოკოთი, ტელე ინტერვიუ, 2006 წ.).

საგა გაერო-ზე და მის სადამკვირვებლო მისიაზე საქართველოში

1992 წლის ნოემბერში გაერო-ს განყოფილება გაიხსნა თბილისში

1993 წლის:

- ⇒ მათში გაეროს გენერალური მდივნის სპეციალური წარმომადგენელი დაინიშნა საქართველოში
- ⇒ 4 აგვისტოს გენერალური მდივანი აგზავნის ჯგუფს 10 სამხედრო დამკვირვებლის შემადგენლობით საქართველოში; ამ ჯგუფმა ბინა ქ. სოხუმში დაიღო
- ⇒ 24 აგვისტოს გაერო-ს უშიშროების საბჭო დაადგენს ჩამოაყალიბოს უნომიგის მისია 88 სამხედრო და სამოქალაქო დამკვირვებლის შემადგენლობით

1993 წლის სექტემბერი – შეიარაღებული შეტაკება განახლდა ქართველებსა და აფხაზებს შორის (27 სექტემბერს სოხუმის დაეცა).

1993 წლის 4 ნოემბერი – უნომიგის მანდატი დროებითი გახდა³.

და აი აქ დგება კრიტიკული მომენტი. ერთის მხრივ, გაერო-ს რეზოლუციით უშიშროების საბჭო პირდაპირ აცხადებს, რომ უნომიგ-ს აძლევს 2 თვიან ვადას (4 ნოემბერი 1993 წ. – 31 იანვარი 1994წ) და თუ ამ ვადაში რაიმე ძალიან ხელშესახები პროგრესი არ

³ 4 ნოემბრის რეზოლუცია 881 (1993)

გამოვლინდება, საერთოდ შეწყვეტს უნომიგი-ს მისიის არსებობის მანდატს საქართველოში. რატომ იქნებოდა ეს ასეთი კატასტროფა უნომიგისათვის?

ამ დროისათვის უნომიგ-ს 5 დამკვირვებელი დაუტოვეს. მანდატიც დროებითი, 2 თვიანი აქვს.

არადა, უნომიგი უკვე მიეჩვია დიდ შტატს, ძალაუფლებას, სულ რაღაც 2 თვის წინ (აგვისტოში) მას ჯერ კიდევ 88 დამკვირვებელი ჰყავდა შტატში⁴. მისი ბიუჯეტი დაახლოებით 2,5 მლნ. აშშ დოლარი იყო.

აქ კი უკვე ნათლად გამოჩნდა ერთი საკითხი: ან რაიმე უნდა იღონონ, ან წავიდნენ სახლებში მისიიდან.

სწორედ ამიტომ ხომ არ აეწყო ყველაფერი 'კარგად'? მთავარი ფაქტორი - დროითი ჩარჩო, უკვე არსებობდა საკითხების წინ წასაწევად: ხომ მიიღო უნომიგ-მა 2 თვე ვადა საქმის გამოსასწორებლად?

ბევრი რომ არ ვილაპარაკოთ:

1993 წლის 1 დეკემბერს ხელი სასწრაფოდ მოეწერა ქართულ-აფხაზურ ურთიერთგაგების მემორანდუმს (*ჟენევა, პირველი რაუნდი*);

რამდენიმე დღეში, მოსკოვში (*15-16 დეკემბერი, 1993 წ. ქ. მოსკოვი*) კი - პირველად შეიკრიბა ექსპერტმა ჯგუფი აფხაზეთის პოლიტიკურ სტატუსზე რეკომენდაციების მისაღებად (პირველი ასეთი შეხვედრა სტატუსზე სასაუბროდ)⁵

კიდევ რამდენიმე დღეში:

1994 წლის 11-13 იანვარს, (*ჟენევა, მეორე რაუნდი*) შეიმუშავეს მხარეებმა კომუნიკე.

ასევე წინასწარ გამოცხადდა, რომ დაიგეგმა თებერვლის (*მესამე რაუნდის შეხვედრა*) მოლაპარაკება (ან *ჟენევაში ან მოსკოვში?*).

მემორანდუმიც და კომუნიკეც გაიგზავნა ნიუ-იორკში, გაერო-ს შტაბ ბინაში, უშიშროების საბჭოსთვის წარსადგენად.

ერთი სიტყვით, ვადაში ჩაეტია ყველაფერი. 2 თვე ყველამ იმუშავა და საშური შედეგები მიიღწა.

მაშ, ვინ გეგმავს, ვინ საუბრობს და ვინ არის დასაქმებული (*მაღალი სახელფასო განაკვეთით*) ჩვენს, ქართულ-აფხაზურ კრილობაში?

ახლა ეს ყველაფერი დოკუმენტურად:

⁴ იხ. უნომიგ-ის ვებგვერდი

⁵ აქ მოსაძიებელია ამ შეხვედრის მონაწილეთა აზრი, რაც მაქვს ინფორმაცია, ამ შეხვედრამ დიდი წვლილი ვერ შეიტანა აფხაზეთის პოლიტიკური სტატუსის განსაზღვრაში, რადგან აფხაზური მხარე მაინცადამაინც არ იყო მოტივირებული, ღიათ ესაუბრა ამ თემაზე ('ჩვენ არ გვინდა პოლიტიკური სტატუსის განხილვა', 'ჩვენ არ გვინდა დევნილთა დაბრუნებაზე საუბარი' და სხვა გამონათქვამები, რომლებიც კარგად მოამზადა წინასწარ პოლიტიკურმა ანტიოქსამ)

1993 წლის 1 დეკემბერი, ჟენევა, შეხვედრა, ურთიერთგაგების მეორანდუმი (პირველი რაუნდი)

1994 წლის 11-13 იანვარი, ჟენევა, შეხვედრა, კომუნიკე (მეორე რაუნდი)

მოლაპარაკებათა მეორე რაუნდის მონაწილეებმა აფხაზეთში მდგომარეობის შესახებ – მიიღეს კომუნიკე. კომუნიკეს ხელმოწერილი ტექსტი გაერო-ს გენერალურ მდივანს⁶ იმავე დღეს (13 იანვარი, 1994 წ.) გადაუგზავნა საქართველოს მუდმივმა წარმომადგენელმა, განსაკუთრებულმა და სრულუფლებიანმა ელჩმა ბ-მა პეტრე ჩხეიძემ.

წამდვარებულ წერილში გამოჩნდა⁷ ერთი დამატებითი პარაგრაფი, სადაც ბატონი ჩხეიძე სთხოვს გაერო-ს უშიშროების საბჭოს მდივანს მოიწვიოს საბჭოს სხდომა კონკრეტულად ერთი საკითხის გამო – გაერო-ს სამშვიდობო ძალების გამოსაყოფად საქართველოში და სხვა ზომების მისაღებად, რომლებზეც იმ კომუნიკეში იყო საუბარი.

კომუნიკე გარდა საერთო ზოგადი დებულებებისა, მოიცავს ერთ საინტერესო მომენტს, როდესაც (პარაგრაფი 2) მხარეები გამოთქვამენ მხარდაჭერას, რომ კონფლიქტის ზონაში განლაგდეს გაერო-ს სამშვიდობო ჯარები, ან სხვა ძალები, რომლებიც სანქციონირებულნი იქნებიან გაერო-ს მიერ. მხარეებმა ორმხრივი შეთანხმება გამოთქვეს, რომ ასეთი ძალების შემადგენლობაში გამოიყენონ რუსეთის სამხედრო კონტინგენტი.⁸

მხარეები იღებენ ვალდებულებას, რომ როგორც კი გაერო-ს უშიშროების საბჭო მიიღებს გადაწყვეტილებას – კონფლიქტის ზონაში გაზარდოს საერთაშორისო დამკვირვებლების რიცხვი და შეიყვანოს სამშვიდობო ძალები – 5 დღეში გაიყვანენ ყველა შეიარაღებულ ფორმირებას და საბრძოლო ტექნიკას მდ. ენგურიდან და სხვა შესაძლო საზღვრებიდან იმ მანძილზე, რომელსაც დაადგენს სამშვიდობო ჯარების ხელმძღვანელობა და გაერო-ს დამკვირვებელთა მისია – მხარეებთან შეთანხმებით.

აქვე, კომუნიკეში ძალიან საინტერესო წინადადება გამოთქვეს მხარეებმა:

მხარეთა აზრით, პრობლემის გადაჭრას მოემსახურებოდა გაერო-ს ეგიდით სპეციალური ნებაყოფლობითი ფონდის შექმნა. (კომუნიკე, მუხლი 3, გვ. 3)

კომუნიკეს ხელი მოაწერეს:

ქართული მხრიდან: ჯ. იოსელიანი

აფხაზური მხრიდან: ს. ჯინჯოლია

გაერო – ე. ბრუნერი

ეუთო – ვ. მანნო

რუსეთის ფედერაციის დასწრებით: ბ. პასტუხოვი

ერთი შეხედვით, არაჩვეულებრივი დოკუმენტია, თითქოს, ბევრი რამ მისაღებია არა?

ახლა ჯერი გაერო-ს უშიშროების საბჭოზეა. ვნახოთ, როგორ ვითარდება მოვლენები შემდეგ.

⁶ Бутрос Бутрос-Гали (Египет) (1992-1996 годы) ბუტროს ბუტროს გალი - გაერო-ს გენერალური მდივანი 1992-1996 წწ. 1 იანვარი 1997 – 31 დეკემბერი 2006 – კოფი ანანი, გაერო-ს გენერალური მდივანი

⁷ აქ აქცენტები მინდა გავაკეთო და თქვენი ყურადღება მივაქცო ამ წერილის თარიღს, სადაც საქართველო სთხოვს უშიშროების საბჭოს, მიიღოს გადაწყვეტილება და სამშვიდობო ოპერაცია დაიწყოს საქართველოში.

⁸ S/ 1994/21* 18 January 1994 (Communiqué, p. 3)

1994 წლის 4 აპრილს ქ. მოსკოვში ჩატარდა ოთხმხრივი შეხვედრა, რომელზეც ხელი მოეწერა დევენილთა და ლტოლვილთა ნებაყოფლობითი დაბრუნების ხელშეკრულებას. ეს ხელშეკრულება გაერო-ს გენერალურ მდივანს მეორე დღესვე (5 აპრილი, 1994 წ.) გადაუგზავნა საქართველოს მუდმივმა წარმომადგენელმა, განსაკუთრებულმა და სრულუფლებიანმა ელჩმა ბ-მა პეტრე ჩხეიძემ⁹. ხელშეკრულება მოიცავდა განცხადებას, ქართულ-აფხაზური კონფლიქტის პოლიტიკური მოგვარებისა.

ხელშეკრულების მე-3 პუნქტში ხელმომწერი მხარეები იძლევიან პირობას, მკაცრად დაიცვან ვალდებულება ცეცხლის შეწყვეტის შესახებ და ადასტურებენ, რომ მიღებული კომუნიკეთი მათ აქვთ აღებული ვალდებულება არ გამოიყენონ ძალა ან მუქარა ერთმანეთის წინააღმდეგ (კომუნიკე, 13 იანვარი 1994 წ.)¹⁰.

ხელშეკრულების მე-5 პუნქტი კი აღნიშნავს, რომ მხარეები გამოთქვამენ თხოვნას, რომ სასწრაფოდ დაიწყოს სამშვიდობო ოპერაცია და გაერო-ს მშვიდობისმყოფელთა შემადგენლობაში რუსეთის სამხედრო კონტინგენტმა მიიღოს მონაწილეობა, თანახმად მემორანდუმისა¹¹ და კომუნიკესი¹².

მხარეები კვლავ მოუწოდებენ გაერო-ს უშიშროების საბჭოს გააფართოვოს გაერო-ს დამკვირვებლების მისიის მანდატი საქართველოში¹³.

ხელშეკრულებას ხელი მოაწერეს:

ქართული მხრიდან: ა. კავსაძე,

აფხაზური მხრიდან: ს. ჯინჯოლია

გაერო – ე. ბრუნერი

უეთო – ვ. მანნო

რუსეთის ფედერაციის დასწრებით: ბ. პასტუხოვი

1994 წ. 14 მაისს, ქ. მოსკოვში დაილო ხელშეკრულება ცეცხლის შეწყვეტისა და ძალთა დაშორების შესახებ აფხაზეთის კონფლიქტში მხარეებს შორის. ეს ხელშეკრულებაც გაერო-ს გენერალურ მდივანს მეორე დღესვე (5 აპრილი, 1994 წ.) გადაუგზავნა საქართველოს მუდმივმა წარმომადგენელმა, განსაკუთრებულმა და სრულუფლებიანმა ელჩმა ბ-მა პეტრე ჩხეიძემ¹⁴.

ახლა რა ხდება, ერთის მხრივ, ერთი შეთანხმება ცეცხლის შეწყვეტაზე უკვე არსებობს: (ჟენევაში მეორე რაუნდი მოლაპარაკებებისა, 11-13 იანვარი, 1994). ეს შეთანხმება არც თუ ისე დიდი ხნის წინ არის მიღებული, რომ მხარეებს არ ახსოვდეთ. რამდენი დრო გავიდა? გავიდა 4 თვე, მაგრამ ისიც კარგად ახსოვთ მხარეებს, ხელმომწერებს, რომ ის კომუნიკე იმ დღესვე გაიგზავნა გაეროში, უშიშროების საბჭოში. მეტიც, ბ-მა პეტრე ჩხეიძემ წასამძღვარებელ წერილში ერთი დამატებითი პარაგრაფიც კი გააპარა მასში და სთხოვა

⁹ S/1994/397 5 April 1994

¹⁰ S/1994/32* 18 January 1994 (მოლაპარაკებების მეორე რაუნდი, ჟენევა, 11-13 იანვარი, 1994 წ.)

¹¹ Меморандум о понимании от 1 декабря 1993 года (S/26875, приложение)

¹² Коммюнике от 13 января 1994 г.

¹³ UNOMIG was established in August 1993 to verify compliance with the ceasefire agreement between the Government of Georgia and the Abkhaz authorities in Georgia. UNOMIG's mandate was expanded following the signing by the parties of the 1994 Agreement on a Ceasefire and Separation of Forces. (<http://www.un.org/Depts/dpko/missions/unomig/index.html>)

¹⁴ S/1994/583, 17 May 1994

თავმჯდომარეს, გაერო-ს სამშვიდობო ძალების შემოსაყვანად სპეციალური შეხვედრა მოეწვია უშიშროების საბჭოში.

რა მოხდა? რა რეაგირება იყო გაეროში? ამ ოთხ თვეში. ვინ გააქტიურდა ნიუ-იორკში ამ დროს და ვისი ინტერესების ლობირება ხდებოდა კორიდორებში?

ვნახოთ გაერო-ს უშიშროების საბჭოს რეაგირება 1994 წ. 13 იანვრიდან 14 მაისამდე და გავიგოთ, რატომ დასჭირდათ მხარეებს ხელახლა შეხვედრა მოსკოვში (1994წ. 14 მაისი, ქ. მოსკოვი) ცეცხლის შეწყვეტის შეთანხმებაზე საუბარი?

გაერო, უშიშროების საბჭო იყენებს რუსეთის ფედერაციის მიერ მომზადებულ სცენარს

1994 წ.

გაერო-ს შტაბბინაში, (ნიუ იორკი) კიდევ ერთხელ შეიკრიბა უშიშროების საბჭო, რათა ემსჯელათ დაგადაწვევტილება მიეღოთ საქართველოში მომხდარ კონფლიქტებთან დაკავშირებით.

გაერო-ს უშიშროების საბჭო შეიკრიბა საქართველოს საკითხის განსახილველად (13 იანვრის მოთხოვნის საფუძველზე, რომელიც პ. ჩხეიძემ გააგზავნა) 31 იანვარს¹⁵.

უშიშროების საბჭო ადგენს: (და პრაქტიკულად არაფერს ამბობს მხარეთა გაგზავნილ მოთხოვნაზე, რომ გაერო-მ აფხაზეთში, საქართველო, დაიწყოს სრულმასშტაბიანი სამშვიდობო ოპერაცია!?)

მამასადამე, უშიშროების საბჭო დაადადგენს:

მხედველობაში იღებს გენერალური მდივნის მოხსენებას¹⁶,

უფრო მაღალი ხარისხით უნდა დემონსტრირება მხარეების მხრიდან, რომ ისინი მზად არიან, მიაღწიონ პროგრესს ყოვლისმომცველი პოლიტიკური მოგვარების გზაზე;

ამტკიცებს გაერო-ს დამკვირვებელთა მისიის მანდატის გაგრძელებას¹⁷ (კიდევ 5 კვირით);

მხედველობაში იღებს გენერალური მდივნის მოხსენებაში წარმოდგენილ ვარიანტებს შესაძლო სამშვიდობო ოპერაციაზე გაერო-ს მხრიდან მშვიდობის დასამყარებლად აფხაზეთში, საქართველო;

ელოდება მესამე რაუნდის მოლაპარაკებების შედეგებს¹⁸, რათა კიდევ განიხილოს სამშვიდობო ოპერაციის შესაძლებლობა აფხაზეთში, საქართველო.

ანუ, პრაქტიკულად, გაერო ვერ აკმაყოფილებს 13 იანვრით დათარიღებულ მხარეთა მიმართვას (გაიგზავნა კომუნიკე) რომ სამშვიდობო ოპერაცია დაიწყოს საქართველოში!

¹⁵ Резолюция 896 (1994), принятая Советом Безопасности на его 3332-м заседании, 31 января 1994 года

¹⁶ доклад Генерального секретаря от 25 января 1994 года; S/1994/80 25 January 1994

¹⁷ 6. *утверждает* продление мандата МООННГ до 7 марта 1994 года при численном составе, установленном в резолюции 892 (1993); (Резолюция 896 (1994))

¹⁸ შეგახსენებთ, რომ გაერო-ს ეგიდით უკვე ჩატარდა 1 და მე-2 რაუნდის მოლაპარაკებები (შესაბამისად – 1 დეკემბერი, 1993; 11-13 იანვარი, 1994 წ. ჟენევა). პირველი რაუნდის შედეგი იყო მემორანდუმი ურთიერთგაგებაზე, მეორე რაუნდის მოლაპარაკებების შედეგი იყო კომუნიკე (არ გამოიყენონ ძალა, შეწყვიტონ ცეცხლი, სთხოვონ გაერო-ს შემოვიდეს სამშვიდობო ოპერაციით). მესამე რაუნდი დაგეგმილი იყო 22 თებერვალს 1994 წ.

გნახოთ, რა იყო გენერალური მდივნის მოხსენებაში¹⁹, რის გამოც, ფაქტიურად თავი შეიკავა უშიშროების საბჭომ სამშვიდობო ოპერაციის განხორციელებაზე საქართველოში, მიუხედავად კონფლიქტში ჩართულ მხარეთა ერთობლივი მოთხოვნისა. აგრეთვე საინტერესოა, რა ვარიანტები შესთავაზა გენერალურმა მდივანმა თავის მოხსენებაში უშიშროების საბჭოს?

გენერალური მდივნის მოხსენება რამდენიმე ნაწილისგან შედგება: ახსენებს საბჭოს გაერო-ს დამკვირვებელთა მისიის მანდატს საქართველოში²⁰,

აკეთებს ჩამონათვალს და ქრონოლოგიას მხარეთა შეთანხმებებზე, აგრეთვე ახსენებს საბჭოს, რომ 1993 წლის 1 დეკემბერს ჟენევაში ხელმოწერილი ურთიერთგაგების მემორანდუმის შემდეგ მან უშიშროების საბჭოს უკვე სთხოვა დამატებით 50 სამხედრო დამკვირვებელი და ხაზი გაუსვა, რომ მისიის ასეთი გაძლიერება, და მისი მომავალში კიდევ გაფართოვება უკეთ დაეხმარებოდა ადგილზე მუშაობაში.

მოხსენებაში არის თავი ა) 'პოლიტიკური ძალებისშეხვეტი, სადაც ვრცლად არის აღწერილი მემორანდუმი და კომუნიკე. და კიდევ ხაზგასმულია მხარეთა სურვილი, სრულმასშტაბიანი სამშვიდობო ოპერაციის აუცილებლობაზე გაერო-ს მხრიდან.

(ცალკე თავი ბ) აღწერს 'ლტოლვილებს და გადაადგილებულ პირებს', აქ მოყვანილია გაერო-ს დევნილთა უმაღლესი კომისარის მოსაზრებები ლტოლვილთა და იკპ-თა რაოდენობაზე. და რა თქმა უნდა, კომუნიკეზე, რომელიც ამ საკითხებს ეხება – დევნილთა უსაფრთხო დაბრუნებას.

შემდეგ განიხილავს (თავი გ) ეკონომიკურ საკითხებს და ცალკე თავში (თავი დ) აღწერს გაერო-ს დამკვირვებელთა მისიის სამხედრო მდგომარეობას.

და ბოლოს, ჩვენთვის საინტერესოა (თავი ე) ნაწილი – 'შენიშვნები' –

ციტატა მოხსენებიდან²¹:

Е. Замечания

21. Корни этого конфликта уходят в далекое прошлое ...

22. Если в этих обстоятельствах Совет Безопасности решит, что более широкое международное военное присутствие в Абхазии целесообразно как для укрепления режима прекращения огня, так и создания условий для возвращения беженцев и перемещенных лиц, то это присутствие могло бы быть обеспечено в нескольких возможных формах. Две такие формы, в частности, обсуждались с моим Специальным представителем и с группой государств – членов, **именующих себя** «друзьями Грузии». Эти два варианта сводятся к следующему:

а) вариант 1. Совет мог бы создать традиционные силы Организации Объединенных Наций по поддержанию мира под командованием Организации, которые первоначально действовали бы в Гальском районе и в районах рек Ингури и Псоу, имея целью обеспечение эффективного разъединения сил, наблюдение и разоружение и выводом вооруженных формирований и создание своим присутствием в качестве нейтральной стороны в Гальском районе созданию условий, благоприятствующих возвращению беженцев и перемещенных лиц. Российская Федерация распространила неофициальный

¹⁹ <http://daccessdds.un.org/doc/UNDOC/GEN/N94/041/50/PDF/N9404150.pdf?OpenElement>

²⁰ до 31 января 1994 года МООННГ присутствует со следующим временным мандатом: а) поддержать контакты с обеими сторонами в конфликте и с военными контингентами Российской Федерации; б) наблюдать за ситуацией и представлять доклады в Центральные учреждения с уделением особого внимания любым событиям в связи с предпринимаемыми ООН усилиями по содействию всеобъемлющему политическому урегулированию.

²¹ S/1994/80 Russian page 5.

документ с предложением о развертывании подобной операции. По ее предварительным подсчетам, чтобы быть эффективными, такие силы должны насчитывать порядка 2500 военнослужащих. В соответствии с обычной практикой ООН эти силы были бы многонациональными, доля военнослужащих из какой-либо одной страны не превышала бы трети от общей численности личного состава;

აქ უშიშროების საბჭოს და გენერალურ მდივანს, პრაქტიკულად აშინებენ მოსალოდნელი დიდი ხარჯებით (რუსეთის ფედერაციამ დათვალო და არაოფიციალურად გაავრცელო) უდიდესი ფულით, რომელიც შესაძლო იქნებოდა, რომ გაერო-ს გაეღო, თუ დამოუკიდებელ სამშვიდობო ოპერაციას დაიწყებდა. მაგრამ, მიაქციეთ ყურადღება, რომ ამ ვარიანტშივე თვითონ უნომიგი-ს მანდატის შენარჩუნებისა და გაგრძელების აუცილებლობა არ დგას. სხვაგვარად არის საქმე მეორე ვარიანტში, რომლის მიღებაც ალბათ, უფრო მიზანშეწონილი იყო თვითონ უნიმიგის-ა და რაღა თქმა უნდა, რუსეთის ფედერაციისათვის. ასეც მოხდა. ეს უკვე ქვემოთ იქნება განხილული.

ბ) вариант 2. Совет мог бы санкционировать создание многонациональных вооруженных сил, не находящихся под командованием ООН и состоящих из контингентов, предоставленных заинтересованными государствами – членами, включая Российскую Федерацию, для выполнения функций, описанных в варианте 1 выше. МООННГ была бы сохранена и на нее были бы возложены задачи наблюдать за действиями многонациональных сил, поддерживать контракты с местными властями в Абхазии и следить за развитием событий на местах. Для того, чтобы МООННГ могла выполнить эти функции, страны, выделяющие контингенты в состав многонациональных сил, должны были бы представить ООН информацию о концепции операции этих сил, структурах командования и управления, развертывании, правилах, регулирующих применение оружия, и т.д. В характере функционирования этих многонациональных сил, без сомнения, нашли бы отражение принципы в отношении таких сил в регионе СБСЕ, установленные в решениях Совета СБСЕ в Риме 1 декабря 1993 года (S/26843), а именно: уважение суверенитета и территориальной целостности; согласие сторон; беспристрастность; многонациональный характер; четкий мандат; транспарантность; органическая связь с процессом политического разрешения конфликта; а также наличие плана упорядоченного вывода. В соответствии с этим вариантом численность персонала МООННГ зависела бы в первую очередь от развертывания и деятельности многонациональных сил. По предварительным оценкам, потребовалось бы до 200 военных наблюдателей плюс необходимый вспомогательный гражданский персонал.

კარგი შესადარებელია გაერო-ს უშიშროების საბჭოს წევრებისათვის. ამ მე-2 ვარიანტში მათ დიდი ფული აღარ დაეხარჯებათ, აქ ბიუჯეტის სულ მცირედ გაზრდას მოელიან: თუ 88 დამკვირვებელი 6 თვეში 2,5 მლნ. დოლარი უჯდებოდათ, დაახლოებით ერთი ამდენი (ცოტა მეტი) უნდა დაუმატონ, ხოლო პირველ ვარიანტში (იხ. ზემოთ) კი, რუსეთის ფედერაცია არაოფიციალური დოკუმენტით აშინებთ – 2500 სამხედრო პერსონალი დასჭირდებათ მაგ საქმეს. თანაც, პირველი ვარიანტი ნაკლებად სახარბიელოა უნომიგი-სთვის, მის ლობირებას არც კი დაიწყებს არასდროს – პირველ ვარიანტში ზომ ეს მისია საერთოდ არ არის გათვალისწინებული და მისი მანდატიც გაუქმდება!

ხოდა, ასე დაახლოებით 5-6 მილიონი დოლარის (200 სამხედრო დამკვირვებელი უნომიგის გაგრძელებულ მანდატში, როგორც ვარიანტი ბ) მოითხოვს) თანხა წირვასავით გამოუყვანეს საქართველოს – შედეგად რუსეთი მიიღებს 'მრავალეროვანი' სამხედრო ძალის შექმნაზე გაერო-ს სანქციას.

მარტივი და ღია თამაშია, მთავარია, ჩვენ, საქართველოს მოქალაქეები, ჩვეულებრივი ადამიანები ვიყოთ საქმის კურსში, თუ რა დაატრიალებს ჩვენს თავს და რას გვაზღვევინებენ დღევანდელი დღის ჩათვლით. ამასთან, ამ დოკუმენტების ცოდნა გვაიარაღებს იმ ძალით, როდესაც კარგად ჩანს, თუ რა უნდა გავაკეთოთ დღეს, როგორ უნდა დავანაწილოთ როლები ჩვენს საზოგადოებაში რომ რუსეთის ურდო გადავავლოთ ერთხელ და მტკიცედ.

ვინ იყო ამ დროს უნომიგ – ის მისიის ხელმძღვანელი²² - ბატონი ელუარდ ბრუნერი²³. რამდენი ადამიანი იყო მისიაში მაშინ (20 ადამიანი) თუმცა მან, მისიის ხელმძღვანელმა, თავის მოხსენებაში გაერო-ს გენერალური მდივნის სახელზე - მოითხოვა დამატებით კიდევ 50 სამხედრო დამკვირვებელი (მათ შორის იმ 5-ის გამოკლებით, რომელიც უკვე იყო აქ, მისიაში).

და რატომ აღმოჩნდა მისი რეკომენდაცია გადამწყვეტი უშიშროების საბჭოსთვის (მისი რეკომენდაციები უშიშროების საბჭოს სხდომაზე წარადგინა გენერალურმა მდივანმა ბუტროს-ბუტროს ვალიძემ).

²² В ноябре 1992 года в столице Грузии — Тбилиси — было открыто отделение Организации Объединенных Наций с целью обеспечения комплексного подхода Организации Объединенных Наций в регионе и оказания содействия в усилиях Генерального секретаря по установлению мира.

В мае 1993 года Генеральный секретарь назначил Специального посланника по Грузии. Его первая поездка в регион вновь подтвердила, что все стороны выступают в поддержку активной роли Организации Объединенных Наций в достижении мирного урегулирования конфликта. 27 июля 1993 года между правительством Грузии и абхазскими властями в Гудауте было заключено новое соглашение, которым устанавливалось прекращение огня с 28 июля. Соглашение предусматривало незамедлительное начало поэтапной демилитаризации зоны конфликта. Для контроля за этим процессом в течение 10–15 дней с даты прекращения огня должны были быть развернуты международные наблюдатели. 4 августа Генеральный секретарь предложил направить передовую группу в составе до **10 военных наблюдателей** Организации Объединенных Наций для оказания содействия в проверке соблюдения прекращения огня. Затем передовая группа войдет в состав группы по наблюдению, если Совет Безопасности примет решение о ее создании. Совет согласился с этим предложением. Передовая группы прибыла в Абхазию 8 августа 1993 года и развернула свою штаб-квартиру в Сухуми. Затем передовая группа начала регулярное дорожное патрулирование в целях проверки соблюдения соглашения. В первоначальных докладах, полученных от группы, подтверждалось, что прекращение огня соблюдается. 24 августа 1993 года Совет Безопасности в резолуции 858 (1993) постановил учредить Миссию Организации Объединенных Наций по наблюдению в Грузии (МООННГ) в составе **до 88 военных наблюдателей и гражданского персонала** минимальной численности для поддержки Миссии в целях проверки соглашения о прекращении огня.

4. Расширение мандата МООННГ

После того как первоначальный мандат МООННГ утратил свою силу в результате возобновления боевых действий в Абхазии в сентябре 1993 года, Миссия в резолуции 881 (1993) Совета Безопасности от 4 ноября 1993 года получила временный мандат на поддержание контактов с обеими сторонами в конфликте и с военными контингентами Российской Федерации и на наблюдение за ситуацией и представление докладов с уделением особого внимания любым событиям в связи с предпринимаемыми Организацией Объединенных Наций усилиями по содействию всеобъемлющему политическому урегулированию.

14 мая 1994 года после нескольких раундов сложных переговоров, проходивших под руководством Специального посланника Генерального секретаря, грузинская и абхазская стороны подписали в Москве Соглашение о прекращении огня и разъединении сил. Стороны договорились о развертывании миротворческих сил Содружества Независимых Государств (СНГ) с целью наблюдения за соблюдением Соглашения, а МООННГ будет наблюдать за осуществлением Соглашения и за деятельностью сил СНГ.

27 июля 1994 года в соответствии с рекомендацией Генерального секретаря Совет Безопасности расширил мандат МООННГ соответствующим образом и увеличил ее численность **до 136 военных наблюдателей**. Миссии были поручены следующие задачи: наблюдение и контроль за выполнением сторонами Соглашения о прекращении огня и разъединении сил; **наблюдение за операцией миротворческих сил СНГ** в рамках осуществления Соглашения; контроль путем наблюдения и патрулирования за тем, чтобы войска сторон не оставались в зоне безопасности и не возвращались в нее и чтобы тяжелая боевая техника не оставалась в зоне безопасности или зоне ограничения вооружений и не вводилась туда вновь; наблюдение за районами хранения тяжелой боевой техники, выведенной из зоны безопасности и зоны ограничения вооружений, в случае необходимости в сотрудничестве с миротворческими силами СНГ; наблюдение за выводом войск Республики Грузия из Кодорского ущелья в места за пределами Абхазии, Республика Грузия; регулярное патрулирование Кодорского ущелья; расследование сообщений или утверждений о нарушениях Соглашения и попытки урегулирования или содействия урегулированию таких инцидентов; регулярное представление докладов Генеральному секретарю, в частности об осуществлении Соглашения, любых нарушениях и их расследование МООННГ, а также о других соответствующих событиях; поддержание тесных контактов с обеими сторонами в конфликте и **сотрудничество с миротворческими силами СНГ**, а также благодаря своему присутствию в районе содействие созданию благоприятных условий для безопасного и упорядоченного возвращения беженцев и перемещенных лиц.

²³ <http://www.un.org/russian/peace/pko/unomig/georspec.htm>

31 იანვარს, 1994 წ. უშიშროების საბჭომ გააგრძელა მანდატი²⁴ უნომიგი-სთვის იმავე წლის მარტამდე და 136 სამხედრო დამკვირვებელი დაუშვა მისიაში. რამდენი იყო მოითხოვნილი მისიის ბიუჯეტი მისიის ხელმძღვანელის მხრიდან²⁵?

ციტატა გენერალური მდივნის მოხსენებიდან (დამატება №1)

«2. Если Совет Безопасности утвердит мою рекомендацию о продлении мандата МООННГ с сохранением ее нынешней утвержденной численности, составляющей до 55 военных наблюдателей на первоначальный период в шесть недель, то общие сметные расходы за этот период составят приблизительно 2 454 000 долл. США брутто. В последующий период расходы будут составлять примерно 548 000 долл. США брутто в месяц»²⁶.

ამასთან, თვალი გადავავლოთ მისიის წინა ეტაპის, პერიოდის დანახარჯებსაც, რომლის მიხედვით ვნახულობთ, რომ არც თუ ისე უჩვეულო თანხებთან ჰქონდა შეხება უშიშროების საბჭოს ბიუჯეტების განხილვისას და დამტკიცებისას.

ციტატა 1994 წლის 2 მარტის მოხსენებიდან:

25: Общая смета расходов МООННГ на период с 7 августа 1993 года по 31 января²⁷ 1994 года, включая расходы на предварительные мероприятия, составляет 2 278 800 долл. США брутто (2 198 400 долл. США нетто).²⁸

ციტატა²⁹:

24. Совет Безопасности постановил также, в частности, не продлевать мандат МООННГ после 31 января 1994 года, если Генеральный секретарь не сообщит Совету о значительном прогрессе, достигнутом в осуществлении мер, направленных на достижение прочного мира, или что такое продление мандата будет служить целям осуществления мирного процесса, и просил Генерального секретаря представить в соответствующий срок, и в любом случае к концу января 1994 года, доклад о деятельности МООННГ.

ამ მოხსენებაშე არ დააყოვნა – და 1994 წლის 25 იანვარს უკვე გაგზავნილია მოხსენება.

ე.ი. ყოველ 6 თვეში ერთხელ მილიონებზე იყო საუბარი. ეს ისე, ზოგადად. მაგრამ ახლა უკვე კონკრეტულად ვნახოთ, რა იყო მაინც ის საწყისი მიზეზი, რის გამოც უშიშროების საბჭომ უარი თქვა საქართველოში სამშვიდობო სრულმასშტაბიანი ოპერაციის ჩატარებაზე

²⁴ 27 июля 1994 года в соответствии с рекомендацией Генерального секретаря Совет Безопасности расширил мандат МООННГ соответствующим образом и увеличил ее численность до 136 военных наблюдателей.

²⁵ S/1994/80/Add.1. 27 January, 1994 Russian Original: English

²⁶ Смета расходов на продление мандата Миссии Организации Объединенных Наций по наблюдению в Грузии на период с 1 февраля по 15 марта 1994 года.

²⁷ 1994 წლის 31 იანვარი – ეს თარიღი კრიტიკული იყო უნომიგ-ის არსებობისათვის საქართველოში. ეს იყო ის დრო, რომლის გასვლის შემდეგ გაერო-ს უშიშროების საბჭოს უნდა ჰქონოდა რაიმე მნიშვნელოვანი მტკიცებულება, რომ უნომიგ-ის ყოფნა საქართველოში მნიშვნელოვანია. ამ თარიღის გასვლის შემდეგ, მსგავსი რაიმე მტკიცებულებების არარსებობის შემთხვევაში, უნომიგ-ს მანდატს აღარ გაუგრძელებდა უშიშროების საბჭო²⁷. აქ დამთავრდებოდა ბიუჯეტიც და როლიც. ამიტომ, კრიტიკული იყო პერიოდი (4 ნოემბერი 1993 – 31 იანვარი 1994 წლის) რომელიც მისცეს უნომიგს უშიშროების საბჭომ. სწორედ რეზოლუციით²⁷ განისაზღვრა ეს ვადა, მისთვის კრიტიკული ვადა. საშიშროება ჰქონდა უნომიგს – აღარ მიიღებდა გაგრძელების უფლებას. რაიმე უნდა ელოდა.

²⁸ A/48/699* 2 March 1994 Russian Original: English

²⁹ A/48/699* 2 March 1994 Russian Original: English, p. 7

და, ე.ი. დაიწყო 'ძიება' რაიმე 'სხვა ტიპის ძალებისა' სამშვიდობო მისიით³⁰, რომელზეც საუბარი იყო მხარეთა ხელმოწერილ კომუნიკეში.

კომუნიკეში კი, რომელსაც ასე მშვიდად ეყრდნობა უკვე გაერო-ს უშიშროების საბჭო, ნათლად წერია: «2. Стороны вновь высказались за размещение в зоне конфликта миротворческих сил Организации Объединенных Наций или иных сил, санкционированных Организацией Объединенных Наций. Они выразили обоюдное согласие на использование в составе таких сил российского воинского континента.»

კიდევ ერთხელ, გაოცებულნი ვრჩებით, რა ძალამ მოაწერინა ამ სიტყვებზე ხელი ჯაბა იოსელიანს. მაგრამ, აქ ერთი რამ არის გასათვალისწინებელი: კარგი, ვთქვათ, ჯაბა იოსელიანი ისე კარგად ვერ ერკვეოდა, თუ რა იყო სამშვიდობო ოპერაცია, და გაერო-ს მანდატი, იყო თუ არა შესაძლებელი, რომ დიდი განსვლა არ გამოეწვია გაერო-ში ასეთ წინადადებას, და, საერთოდაც, ამ შეხვედრას ფენევაში ხომ წინასწარ ამზადებდნენ ორგანიზატორები და ხელშემწყობნი? ასეთ დროს ტექსტი თითქმის მზადაა ხოლმე წინასწარ. აქვე აუცილებლად უნდა აღინიშნოს, რომ ფენევის შეხვედრა მზადებოდა ჯერ მოსკოვში, და როგორც მას დაარქვეს, იგი 'ექსპერტების' შეხვედრა ყოფილა.

კომუნიკეს ხელმოწერის მომზადება მოსკოვში (ფენევის შეხვედრამდე თითქმის 3 კვირით ადრე):

1993 წლის 15-16 დეკემბერს ქ. მოსკოვში პირველი მოსამზადებელი ექსპერტთა ჯგუფი ჩადის, რათა შეიმუშაონ რეკომენდაციები აფხაზეთის პოლიტიკური სტატუსის შესახებ.

რა ვქნათ, აქაც ისევ მოსკოვში ვბრუნდებით. აქედან უკვე თითქმის გასაგებია, საიდან გაჩნდა ის ფრაზა კომუნიკეში (или иных сил, санкционированных Организацией Объединенных Наций. Они выразили обоюдное согласие на использование в составе таких сил российского воинского континента.)

ჰოდა სავარაუდოა, რომ ეს ეშმაკის დეტალები, 'ნიუანსებიც' სწორედ ასეთი 'მომზადებით' და 'მხარდაჭერით' შევიდა კომუნიკეს საბოლოო ტექსტში.

იმას, რასაც 'ნიუანსები' დავარქვი, დღეს საქართველოს მოუგვარებელი კონფლიქტების ბედის განმსაზღვრებელი აღმოჩნდნენ.

უშიშროების საბჭოს წევრები – მხარს უჭერენ საქართველოს

აბა, რა ხდება ახლა უშიშროების საბჭოში, სანამ აქეთა ნახევარსფეროში პოლიტიკური ანტითეზა კარგად მუშაობს და თავის სასურველ წინადადებებს ლამაზი ფორმით სხვადასხვა ლოკუმენტში რთავს?!

მაშასადამე, როგორც ვიცით, 31 იანვარს, შეიკრიბა უშიშროების საბჭო და იმსჯელა – რა გადაწყვეტილება უნდა მიიღოს: განსახილველი აქვთ რამოდენიმე საკითხი:

⇒ უნომიგი-ს მანდატი (გაგრძელება თუ შეჩერება)

³⁰ Женева, 11-13 января, 1994 г. Коммюнике, стр. 3. «2. Стороны вновь высказались за размещение в зоне конфликта миротворческих сил Организации Объединенных Наций или иных сил, санкционированных Организацией Объединенных Наций. Они выразили обоюдное согласие на использование в составе таких сил российского воинского континента.»

⇒ სამშვიდობო ოპერაციის დაწყება-არდაწყება საქართველოში (როგორც შესაბამისად მოსთხოვეს მხარეებმა კომუნიკეთი, რომელიც გაიგ ზაენა 1994 წლის 13 იანვარს).

კი, ზემოთ უკვე ვნახეთ, რომ არ დააკმაყოფილა უშიშროების საბჭომ მხარეთა მოთხოვნა და არ დაიწყო საქართველოში სრულმასშტაბიანი სამშვიდობო ოპერაცია. აგრეთვე ისიც ვნახეთ, რომ გენერალური მდივნის მოხსენება ეყრდნობოდა 2 ვარიანტს, თუ რა ფორმით შეიძლებოდა ამის გაკეთება. ვიცით უკვე, რომ აირჩია სხვა სამხედრო ძალის შემოყვანა. ახლა ვნახოთ, რა კომენტარები, დათქმები გააკეთა წევრი ქვეყნების დელეგაციებმა:

ერთი

31 იანვარი, 1994 წ.

უშიშროების საბჭოს სხდომას ესწრებოდა 14 წევრი³¹.

აქ მოყვანილია სხდომის ოქმის რამდენიმე ჩანაწერი (საერთო რაოდენობა ოქმის ჩანაწერისა – 21 გვერდი).

თავმჯდომარე – ბ-ნი კოვანდა (ჩეხეთის რესპუბლიკა)

არგენტინა – ბ-ნი რიკარდესი

ბრაზილია – ბ-ნი სარდენბერფი

ჩინეთი – ბ-ნი ლი ჩუაოსინი

ჯიბუტი – ბ-ნი ოლჰაიე

საფრანგეთი – ბ-ნი მერიმე

ახალი ზელანდია – ბ-ნი მაკინონი

ნიგერია – ბ-ნი გამბარი

ომანი – ბ-ნი ალ-ჰუსაიბი

პაკისტანი – ბ-ნი მარკერი

რუსეთის ფედერაცია – ბ-ნი ვორონცოვი

რუანდა – ბ-ნი ბიზიმანა

ესპანეთი – ბ-ნი იანესი ბარნუევო

დიდი ბრიტანეთისა და ჩრდილოეთ ირლანდიის გაერთიანებული სამეფო – სერ დევიდ ჰანეი
აშშ – ქ-ნი ოლბრაიტი

ციტატები სხდომის ოქმიდან (რუსულად) და ჩემი კომენტარები (ქართულად):

Г-н Воронцов, Российская Федерация

«Мы поддерживаем призыв грузинской стороны к развертыванию полномасштабной миротворческой операции в Абхазии как важнейшему средству решения критически важной проблемы возвращения в Абхазию беженцев и сожалеем, что на данном этапе Совет Безопасности не смог удовлетворить эту просьбу Республткт Грузия.

Мы выражаем надежду, что члены Совета Безопасности в ходе предстоящего дальнейшего рассмотрения абхазского кризиса примут без дальнейшей пробуксовки решение об учреждении миротворческой операции в Абхазии, чрезвычайно необходимое для обеспечения международного мира и безопасности в этом районе».

³¹ Provisional S/PV.3332 • 31 January 1994. Russian Понедельник, 31 января 1994 года в 16 ч. 15 м. Нью-Йорк

მნიშვნელოვანი: აქტიურობს, დაარწმუნოს უშიშროების საბჭო, რომ რაიმე ოპერაცია აუცილებელია და უკვე ვარაუდობს, რომ შემდეგ სხდომაზე შეიძლება 'ბუქსაობის' გარეშე დაფუძნდეს სამშვიდობო ოპერაცია აფხაზეთში. ორი სიტყვაა აქ ძალზედ მნიშვნელოვანი, საერთო დიპლომატიური ხავერდოვანი ბაასიდან: საბჭოს 'ბუქსაობა' და 'სამშვიდობო ოპერაციის დაფუძნება'. აქედან ცოტა ბუნდოვნად, მაგრამ მაინც ვხედავთ, რომ რუსეთი თავის გზას ადგას მყარად: მოუწოდებს კი არ დაიწყონ გაერო-ს სტანდარტული ოპერაცია, არამედ 'დააფუძნონ' რაღაც ახალი, რომლის შესახებ ვარიანტი 2 (გენ. მდივნის მოხსენებაში უნომიგის ხელმძღვანელის მიწოდებული წინადადებები) საუბრობს.

Г-н Мериме, Франция

«Моя делегация с удовлетворением отмечает, что процесс планирования двух вариантов операции по поддержанию мира, предложенный Генеральным секретарем в его самом последнем докладе, уже начат Секретариатом.

მნიშვნელოვანი: საფრანგეთი ცდილობს, რუსეთის აქტიურობას ცოტა ცივი წყალი დააღვინოს: პირდაპირ აცხადებს, რომ კმაყოფილია, რადგან ორივე ვარიანტზე, მათ დაგეგმვაზე უკვე მუშაობს სამდივნო. ეს ნიშნავს, რომ ჯერ კიდევ არაფერია საბოლოოდ გადაწყვეტილი, რომ ვარიანტი 1 (გაერო-ს სრულმასშტაბიანი სამშვიდობო ოპერაციის დაწყება საქართველოში) და ვარიანტი 2 (უნომიგის შენარჩუნება და რაიმე ახალი სამშვიდობო ძალების დაფუძნება და მანდატის მიცემა) თანაბარი შანსებით განიხილება.

Сэр Дэвид Ханней, Соединенное Королевство

«... ключевым фактором в будущих решениях по данному вопросу будет являться та степень прогресса, которой удастся достичь в направлении мирного урегулирования в переговорах между двумя сторонами, которые должны состояться в течение будущего месяца. Столь же сильного ударения заслуживает, я считаю, тот факт, что члены Совета не желали бы того, чтобы данная формула была использована одной из сторон для выигрыши во времени с целью укрепления своих позиций. В любом решении данной проблемы должны соблюдаться территориальная целостность Грузии и обеспечиваться интересы всего многонационального населения Абхазии. **Те, кто ведет переговоры в Москве и Женеве, должны работать на этой основе.**»

მნიშვნელოვანი: აქ ცალსახაა შესხენება – საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობა ხელშეუხებელი იქნებაო - და, მე კიდევაც ვიტყვოდი, ძალიან მკაცრია გაფრთხილება. გაფრთხილება მკაცრია, რადგან პირდაპირი ტექსტით მითითებულია, თუ ვის ეკუთვნის – მოლაპარაკებათა ორგანიზატორებს. ვინ იყვნენ ორგანიზატორები? ორგანიზატორები იყვნენ გაერო-ს დამკვირვებელთა მისია საწართველოში, ანუ, უნომიგი. რამ გამოიწვია ნეტავ ასეთი ფორმით უშიშროების საბჭოს სხდომაზე გაერთიანებული სამეფოს დელეგაციის კომენტარი? ნეტა რა ხდებოდა იმ დროს კულუარებში?

Г-жа Олбрайт, Соединенные Штаты Америки

«... Мое правительство не поддерживает **никакие попытки** применить частичные меры в качестве одного из средств **избежания обязательства в отношении возвращения всех беженцев и перемещенных лиц и будет твердо противостоять им.**»

მნიშვნელოვანი: ქ-ნი ოლბრაიტი აცხადებს, რომ დევნილების ნაწილობრივი დაბრუნება, ამ ვალდებულების თავიდან აცილების გზა არისო. და ამიტომ აცხადებს, რომ მისი მთავრობა კატეგორიულ წინააღმდეგობას გაუწევს ნებისმიერ ასეთ მცდელობას. რამ გამოიწვია მისი ასეთი მკაცრი ტონი?

Г-н Макиннон, Новая Зеландия

«Генеральный секретарь – с нашей точки зрения, совершенно правильно – рекомендовал ООН на данный момент не принимать никаких решений о развертывании в Грузии более полномочной операции по поддержанию мира.»

მნიშვნელოვანი: საინტერესოა, აქ ბ-ნი მაკინონის მიერ ნათქვამი, რომ გენერალური მდივანი რეკომენდაციას უწევს გაერო-ს არ მიიღოს არანაირი გადაწყვეტილება სამშვიდობო ოპერაციის ჩატარებაზე – რას ეყრდნობა? გენერალური მდივნის მოხსენებას თუ, კიდევ სხვაგვარ ვერბალურ, კორიდორულ რეკომენდაციებს?

Г-н Ли Чжаосин, Китай

«Мы надеемся, что две стороны будут поддерживать этот импульс и продолжать честно способствовать мирному процессу на благо всеобъемлющего урегулирования грузинского вопроса посредством переговоров, с тем чтобы как можно скорее положить конец гражданской войне в Грузии и создать истинный мир и спокойствие для состоящего из различных этнических групп народа Грузии.»

მნიშვნელოვანი: ჩინეთი ამ კონფლიქტს საერთოდ განიხილავს, როგორც სამოქალაქო ომს და მხარეებს უწოდებს საქართველოს ერის სხვადასხვა ეთნიკურ ჯგუფებს.

Г-н Кованда, Чешская Республика

(Председатель совещания Совета, Г-н Кованда, Чешская Республика)

«Ситуация хорошо известна: силы грузинских абхазцев, которые составляли меньшинство даже в своем собственном регионе, воспользовались слабостью центрального грузинского правительства и прибегли к силе оружия в попытке отделиться. В результате этого процесса около 300 тысяч жителей Абхазии – более половины всего населения – были вынуждены покинуть свои дома.

Боевые действия между абхазцами и грузинским правительством в конечном итоге завершились перемирием, и к ООН обратились с просьбой о размещении ее военных наблюдателей, Миссии ООН по наблюдению в Грузии (МООННГ). Затем перемирие было нарушено абхазцами, между тем, как силы по поддержанию мира оставались чисто символическими с точки зрения их численности. Позднее их состав был расширен, но их численность по-прежнему составляет лишь 20 человек, то есть менее одной тысячной от численности сил ООН в Сомали или в зоне военных действий на Балканах.

300 000 беженцев из абхазского региона – это тяжёлое бремя для политической и социальной структуры всей Грузии и фактор оказывающий воздействие на соседние страны. Кроме того, они создают конституционную проблему в продолжающейся борьбе между грузинскими праительственными властями и абхазскими мятежниками, ибо даже если бы конституционное решение абхазского вопроса было основано на референдуме, пришлось бы усомниться в объективности результатов такого референдума, проходящего в регионе, более половины коренных жителей которого оказались в лагерях беженцев за пределами этого региона.

Нахождение правильного решения потребует времени. Вероятно, для международного сообщества будет приемлемо любое решение, на которое согласятся обе стороны, однако на наш взгляд, статус абхазской автономии в составе Республики Грузия был бы предпочтителен. Мы поддерживаем территориальную целостность Грузии».

«...А между тем, надо изучать очень осторожно и вместе с тем, очень интенсивно возможности для оптимальных путей создания международных сил требуемой численности.

Нет никаких сомнений в том, что участие ООН в любых силах, в составе которых имелся бы существенный контингент российских войск, силах, действующих в стране, которая с 1801 года практически непрерывно находится под российским контролем, обязательно требует такой осторожности. Такая осторожность особенно необходима в свете недавних событий на внутренней сцене Российской Федерации. И мы также понимаем слова председателя Шеварднадзе, сказанные чуть больше года тому назад, и адресованные Генеральному секретарю; по его мнению, «Особую тревогу вызывает участие российских войск, дислоцированных в Абхазии, на стороне абхазских экстремистов.» (S/25026, приложение, стр.2)

Мы должны выяснить, действительно ли барс переменял пятна свои или речь уже идёт о совершенно другом животном.»

მნიშვნელოვანი: რა შეიძლება ამას დავამატო? ჩეხეთი განსაკუთრებულ მხარდაჭერას ავლენს ყველაფერში. მან იცის რუსის ჩექმის გემო.

მეორე

21 ივლისი, 1994 წ. უშიშროების საბჭოს სხდომა ნიუ იორკში

ამ სხდომაზე გადაწყდა, რომ საქართველოში უკვე შემოსული დსთ-ს სამშვიდობო ძალები დაკანონდებიან და გაერო მათ მანდატს აძლევს (როგორც დღეის გადასახელით ჩანს, უკადლო³² და უოპონენტოდ³³) ეს სხდომა სწორედ ეძღვნებოდა ცნობილი 14 მაისის მოსკოვის (1994 წ.) შეთანხმების ცეცხლის შეწყვეტის შესახებ და მხარეთა დაშორიშორების ხელშეკრულების 'ლეგალიზაციას'. სინამდვილეში კი, მიზნად ისახავდა, რამდენიმე თვით ადრე დაწყებული გამალებული მუშაობის დასრულებას, რომ როგორმე სამშვიდობო ოპერაცია სანქცირებული ყოფილიყო გაერო-სგან და იგი რუსეთს (ვითომდა დსთ-ს) წყნარად გაეგრძელებინა/განეხორციელებინა.

ეს ის დღეა, როდესაც გაერო-მ საბოლოოდ ოფიციალურად აღიარა რუსეთის სამშვიდობო ჯარები და მათ მისცა მანდატი. ეს ის დღეა, როდესაც ამ გადაწყვეტილებით დამარცხდა საქართველო. საქართველო დაასუსტა და დააცარიელა, დაამცირა და დააქინა ქართულ-აფხაზურმა შეიარაღებულმა კონფლიქტმა, საქართველოს შვილები დაუხოცა ამ ბრძოლებმა, მაგრამ საქართველო დაამარცხა სწორედ ამ გადაწყვეტილებამ, როდესაც მსოფლიომ თავისი ხელმოწერით საქართველოში სამხედრო ოპერაციით შემოსული რუსეთი აღიარა, როგორც მგელი 'ბატკნის ტყავში'.

აქ მით უფრო საინტერესოა, რას ამბობდნენ ქვეყნები, როცა ამ საეჭვო აქტს ხელს აწერდნენ.

ვნახოთ სხდომის ოქმის ჩანაწერი. (საერთო ოქმის ჩანაწერი 17 გვერდი³⁴)

³² 13 ოქტომბრის რეზოლუცია, 2006 წ.

³³ ვითომ უნომიგ-მა უნდა გაუკეთოს დსთ-ს სამშვიდობოებს მონიტორინგი, მაგრამ თავად უნომიგ-ის აქ ყოფნა და სიდიდე (მანდატი) დამოკიდებულია ამ სამშვიდობო ძალების სიდიდეზე, აუცილებლობაზე. ანუ, უნომიგო ვერ გაუწევს ობიექტურ მონიტორინგს, რადგან თავადაც იმ ტოტზე ზის.

³⁴ S/PV.3407

გაერო-ს უშიშროების საბჭოს სხდომას ესწრებოდნენ წევრები:

თავმჯდომარე – ბ-ნი მარკერი - პაკისტანი

არგენტინა – ბ-ნი რიკარდესი

ბრაზილია – ბ-ნი სანდენბერგი

ჩინეთი – ბ-ნი ჩჟან იანი

ჩეხეთის რესპუბლიკა – ბ-ნი როვენსკი

ჯიბუტი – ბ-ნი ღორანი

საფრანგეთი – ბ-ნი ლადსუ

ახალი ზელანდია – ბ-ნი კიტინგი

ნიგერია – ბ-ნი აიევა

ომანი – ბ-ნი ალ-ხუსაიბი

რუსეთის ფედერაცია – ბ-ნი ვორონცოვი

რუანდა –

ესპანეთი – ბ-ნი იანიეს ბარნუევი

დიდი ბრიტანეთისა და ჩრდილოეთ ირლანდიის გაერთიანებული სამეფო - ბ-ნი გომერსალი

ამერიკის შეერთებული შტატები – ქ-ნი ოლბრაიტი

ციტატები სხდომის ოქმის ჩანაწერიდან:

Председатель, Г-н Маркер, (Пакистан)

«Сначала я предоставляю слово тем членам Совета, которые желают выступить с заявлениями до голосования».

მნიშვნელოვანი: აქ ყურადღება გასამახვილებელია, რომ მიუხედავად უკვე თითქმის გაერთიანებული მოსაზრებისა, რომ მომზადებული რეზოლუციის ტექსტი ფორმალურად ღირს კენჭსაყრელი, რიგი ქვეყნები მაინც წინასწარ, კენჭისყრამდე აპირებენ საკუთარი პოზიციის დაფიქსირებას.

Г-жа Олбрайт, США

«Данный проект резолюции касается ряда новых и важных обстоятельств. **Впервые** мы устанавливаем взаимоотношения между Миссией Наблюдателей Организации Объединенных Наций и силами по поддержанию мира в рамках одного из суверенных государств из состава бывшего Советского Союза.

Мы двигались твердыма шагами, и при этом осматрительно, но самое главное – в позитивном направлении. Мы утвердили, что опыт и забота ООН и усилия и энергия Российской Федерации и других членов содружества независимых государств, которые могут принять участие в операциях по поддержанию мира, должны быть сосредоточены на оказание содействия поддержанию режима прекращения огня, безопасному возвращению более чем 300 000 беженцев в свои дома, а также на том, что бы способствовать политическому урегулированию между народами Абхазии и всей остальной части Республики Грузия.

Мы подтвердили приверженность Совета суверенитету и территориальной целостности Республики Грузия. Мы еще раз заявили о главенстве принципов ООН и Совещания по Безопасности и Сотрудничеству в Европе.

Данный проект резолюции способствует достижению этих целей и принципов. В нем приводится подробная структура операции МООННГ и излагаются пожелания Совета в отношении установления связи между МООННГ и миротворческими силами СНГ. В нем убедительно говорится о конечной политической цели, а также о гуманитарных принципах, которые должны сопутствовать этой цели.

В нем предъявляются требования к МООННГ, к силам по поддержанию мира и к сторонам в конфликте. Это не карт-бланш. Он предусматривает 6 месячный мандат, продление которого будет зависеть от решения Совета. В нем содержится настойчивое требование о точной информации, которую МООННГ может предоставлять лишь при условии свободы в своих передвижениях, наблюдениях и докладах. Но он так же свидетельствует о стремлении международного сообщества помочь в урегулировании проблем этого региона и дает ООН возможность более активного вовлечения в происходящий в Грузии процесс в случае, если этого требуют обстоятельства.

Стороны в конфликте согласились на помощь ООН и сил по поддержанию мира, даже попросили о такой помощи. Председатель Шеварднадзе написал президенту Клинтону письмо по этому вопросу с настоятельным призывом поддержать эти миротворческие усилия с тем, что бы способствовать процессу репатриации, не допустить дальнейшего кровопролития, и содействовать урегулированию конфликта. Наша задача – задача Совета Безопасности и МООННГ, Российской Федерации и любых других членов СНГ, которые могут присоединиться к миротворческим силам, откликнуться на этот призыв, с тем, что бы будущие граждане Республики Грузия могли сказать, что эти усилия завершились успехом. »

მნიშვნელოვანი:

კენჭისყრა ჩატარდა, 14 წევრმა მისცა ხმა რეზოლუციის მიღებას. კენჭისყრის შემდეგ სიტყვით გამოვიდნენ დელეგაციების წარმომადგენლები:

ციტატები:

Г-н Ладсу (Франция)

«Моя делегация особенно удовлетворена тем, что наш Совет смог сегодня принять резолюцию 937 (1994), которая укрепляет Миссию ООН по Наблюдению в Грузии (МООННГ) и расширяет ее мандат. Эта резолюция, которая впервые позволяет установить сотрудничество между ООН и региональной операцией по стабилизации обстановки, проводимой в СНГ, имеет очень большое значение.

Поскольку условия для проведения классической операции ООН не были созданы, войска некоторых государств – членов СНГ, по просьбе сторон начали развертывание в зоне конфликта в осуществление соглашения подписанного 14 мая в Москве.

По этому, потребовались, оперативно предоставить МООННГ новый мандат, поскольку, стороны пожелали, чтобы паралельно с тем, как идет развертывание сил, наблюдатели ООН могли следить за выполнением Соглашения.

Условия развертывания миротворческих сил государств – членов СНГ, основные элементы мандата МООННГ и варианты сотрудничества и координации между силами и МООННГ, были предметом обсуждения между Секретариатом, сторонами и Российской Федерацией.

И эту резолюцию мы приняли на основе рекомендации Генерального секретаря, явившихся результатов этих обсуждений, в частности в том, что касается гарантии в отношении свободы передвижения и безопасности МООННГ.

Моя делегация приветствует то обстоятельство, что Совет учел особый характер миротворческих операций государств – членов СНГ и МООННГ в зоне конфликта и необычность ситуации, в которой они проводятся.

Действительно, с одной стороны, сами стороны в конфликте, попросили о вмешательстве сил государств – членов СНГ. С другой – Миссия Наблюдателей ООН так же будет развернута в соответствии с просьбой сторон. Обе эти операции, хотя они не зависимы друг от друга, преследуют одну и ту же цель: выполнение Соглашения от 14 мая, то есть сохранение прекращения огня и создание условий, способных облегчить возвращение к своим домам беженцев и перемещенных лиц. по этому необходимо было, установить равновесие между самостоятельными действиями миротворческих сил государств – членов СНГ и действиями Миссии ООН, санкционированными Советом.

В этих условиях важно было напомнить об обязательном характере соответствующих положений Хельсинских документов Совещания по Безопасности и Сотрудничеству в Европе (СБСЕ) и документов, принятых на заседание этой организации, проходившем на уровне министров в Риме. Эти положения закладывают основу для деятельности сил пллдержанию мира. Важно было так же поручить МООННГ наблюдения за действиями миротворческих сил государств – членов СНГ в рамках реализации Соглашения от 14 мая, а такое требование стало вполне законным с тех пор, как ООН попросили принять участие в реализации соглашения.

Моя делегация приветствует тот факт, что Российская Федерация попросила Совет о поддержке , проводимой в СНГ операции по региональной стабилизации и что, таким образом, эта операция становится частью процесса политического урегулирования, который осуществляется под эгидой ООН. Это позитивное событие. Оно подчеркивает, что от ныне Совет Безопасности берет на себя регулирующие функции в миротворческой деятельности, осуществляемой державами или региональными форумами.»

მნიშვნელოვანი:

აქ გაუგებარია, რას უყარეს კენჭი ბოლოს და ბოლოს: თანამშრომლობას გაერო-სა და რეგიონალურ ოპერაციას შორის – (როგორც ვკითხულობთ ტექსტში–) თუ, უკვე მომხდარი კონფლიქტის მხარეთა თხოვნას, გაერო-მ დაიწყო სამშვიდობო ოპერაცია? თვითონ უშიშროების საბჭოს წევრებს არ ჰყოფნით სიტყვები, დაალაგონ სისწორეში ის ფაქტი, რატომ მისცეს რუსეთს (დსთ-ს) ოფიციალური მანდატი, შემოვიდეს საქართველოში.

საერთოდ, გაუგებარია, რას ნიშნავს, რომ თუ – ერთის მხრივ, არ იყო შექმნილი კლასიკური სამშვიდობო ოპერაციისათვის პირობები, რის საფუძველზე ამართლებს გაერო-ს უშიშროების საბჭო რუსეთის (დსთ-ს) ჯარის მხრიდან კონფლიქტის ზონაში 'გაშლას', ვითომდა 14 მაისის (მოსკოვის) ხელშეკრულების შესასრულებლად. ნონსენსია, მაგრამ, ამ ფაქტობრივად, საერთაშორისო ნორმების დარღვევას, ხმას აძლევენ უშიშროების საბჭოში.

ამის შემდეგ კიდევ უფრო განსაცვიფრებელი ფრაზა მოდის: ამიტომაცო, სასწრაფო იყო უნომიგი-ს მანდატის განახლებაო, რადგანაც მათ ჰქონდათ პარალელურად რუსეთის (დსთ-ს) ჯარების გაფართოებისა – შეთანხმების შესრულების დაკვირვებო – გასაოცარია, მაგრამ მომხდარი ფაქტია: ერთის მხრივ, რუსეთის ჯარი შემოვიდა, რომ შეთანხმების შესრულებას მისი ოპერაციით შეუწყოს ხელი, მეორეს მხრივ, აქვე საჭიროება თურმე გამოჩნდა, რომ უნომიგსაც განუახლონ მანდატი და მან უკვე ორი რამის მონიტორინგი შეძლოს – რუსეთის (დსთ-ს) ჯარის გაფართოებისა, მათი მხრიდან ხელშეკრულების ხელშეწყობის პოერაციისა და აგრეთვე, თავისი (უნომიგის) მხრიდან ხელშეკრულების შესრულებისა. გაუგებარი ხლართი შეიქმნა და ამას ყველაფერს გაერო-ს უშიშროების საბჭომ კენჭი უყარა და ერთხმადაც დაამტკიცა.

თუმცა, უშიშროების საბჭოს წევრები პირისპირ დააყენეს ძალზედ მნიშვნელოვან ფაქტთან:

მათ ეუბნებიან პირდაპირ, რომ ასეთი (დახლართული) გადაწყვეტილება მოიფიქრეს და მოამზადეს შემდეგმა სუბიექტებმაო: გაერო-ს გენერალური მდივნის სეკრეტარიატმა, რუსეთის ფედერაციამ და კონფლიქტში მონაწილე მხარეებმაო.

აქ იყო სწორედ გაშიფრული გადაწყვეტილების თავზე მოხვევისა და მისივე შესრულების სამკუთხედი: გაერო (უნომიგი), რუსეთი და ჩვენ, კონფლიქტით დაზარალებული (ორივე) მხარე!!!

მაგრამ, ვის მიჰყავდა მთავარი როლი ამ სამკუთხედში:

ნუთუ ვინმე დაიჯერებს, რომ ჩვენ? (ანუ კონფლიქტით დაზარალებულ რომელიმე მხარეს, ან თუნდაც ორივეს ერთად?)

დაგვრჩა ორი სუბიექტი: გაერო (უნომიგი) და რუსეთი.

ვნახოთ, რამდენად გაერო-ს მიჰყავდა ეს როლი. თუ ის იქნებოდა თავიდანვე ლიდერი და გემის ინიციატორი, მაშინ არ დაუშვებდა იმ შეცდომას, რომ ჯერ შემოეყვანა რუსეთს თავისი ჯარი და დაერქმია ამისთვის სამშვიდობო ოპერაცია (ხელშეკრულების შესრულების ხელშეწყობა) და მერე გაეტანა ეს (უკვე პოსტ ფაქტუმ ორი თვის თავზე!!!) უშიშროების საბჭოსთვის სამსჯელოდ და რისკის ქვეშ დაეყენებინა უნომიგის მანდატიც და რუსეთის მხრიდან უკვე გაწეული ხარჯებიც)

ასე, რომ გაერო ვერ იქნებოდა დარჩენილი ორი სუბიექტიდან (სამკუთხედის სუბიექტები) ლიდერი.

ამ დროს რა ხდება აქ, საქართველოში?

აქ ჯერ ქართველები 'ვზოცავდით' ერთმანეთს – ხან ვადანაშაულებდით ერთმანეთს, რომ ვერ წავიყვანეთ სწორად მოლაპარაკებები, ხოლო სახალხო დიპლომატიაში 'უკეთეს' ფაზაში ვართო.

ხან არასამთავრობო სექტორში შიგნით ვულრენდით ერთმანეთს, რომ ქულებს ვიწერთ და არ ჩანს შედეგი, რაშია; ხან ვამბობდით, რომ შეხვედრა და ლაყბობა ყველას შეუძლია, დაწერეთ შერიგების სქემა, თუ მაგრები ხართო, ხანაც საგაზეთო (სატელევიზიო) სტატიებით 'ვკბენდით' ერთმანეთს.

მერე კიდევ, საზოგადოებებს შორისი (ქართულ და აფხაზურ) ჯიბრი და ჯიკავი: ურთიერთდადანაშაულება, ან პირიქით, საგრანტო ლაქუცი, და სხვა და სხვა;

ამასთან, პრეზიდენტების ცივი ოფლი: ხალხი როცა თავისას ითხოვს, ამასთან, აღმასრულებელი ხელისუფლების მუდმივი ლანძღვა-გინება, რომ ვერ მოაგვარეს აქამდე კონფლიქტი და აფხაზეთი დავკარგეთ.

აქ ბევრი რამ შეიძლება ითქვას, მაგრამ ერთი რამ ცხადი რჩება: ჩვენ შევძლებდით კი რაიმე შეგვეცვალა? თუნდაც იმ გასაიდუმლოებულ სამკუთხედში (გაერო – უნომიგი; კონფლიქტის მხარეები; რუსეთის ფედერაცია).

ჩვენ, ყველას ერთად, ორივე საზოგადოებას (ქართულ-აფხაზური), ორივე ხელისუფლებას (დე-ფაქტო და დე-იურე) და ორივე ხალხს – სრულიად ნომინალური, პაიკის როლი გვეკავა.

დაგვრჩა ისევ ჩვენი რუსეთი – რომელსაც მიჰყავდა (და საინტერესოა დღეს თუ შეიცვალა რამე?!) ლიდერის როლი იმ სამკუთხედში. **ჰო, დიდი ფული/პოლიტიკა გაკეთდა!!! ვერაფერს ვიტყვი.**

სხდომის ოქმის ჩანაწერის ციტატები, გაგრძელება:

Г-н Воронцов (Российская Федерация)

«Безусловно, важным моментом резолюции является четко выраженное позитивное отношение Совета Безопасности **к уже начавшейся миротворческой операции СНГ** и к усилиям государств Содружества, направленным на стабилизацию обстановки в районе конфликта **и на скорейшее решение проблемы беженцев.** Мы **признательны Совету Безопасности за выраженную им поддержку усилий России** и других стран СНГ.

Хотел бы информировать Совет Безопасности о положении дел с развертыванием миротворческой операции СНГ в зоне абхазского конфликта».

გახარებულა, რუსეთმა გაიმარჯვა. ახლა კი პირდაპირ აცხადებს, რომ უკვე განთავსებულია რუსეთის ჯარი სამშვიდობო ოპერაციის მისიით საქართველოში, ხოლო უშიშროების საბჭოს პოსტ ფაქტუმ აცნობს სიტუაციას, ამასთან, რუსეთი წყნარად მოელის, რომ პოსტ-ფაქტუმ, უკვე არსებული ფაქტის საფუძველზე, გაერო-ს მანდატს გადაიხურავს თავზე. აქ პირდაპირ ტყუის ბატონი მომხსენებელი, რადგან ამ დროს მის ოპერაციას არ ჰქონდა არც დსთ-ს მანდატი!

«К настоящему времени в составе миротворческих сил СНГ в 24-километровой зоне по обе стороны реки Ингури размещено свыше **1600 российских военнослужащих** с привлечением **трехсот единиц бронетехники – и автотехники.**

Российские миротворцы успешно выполняют свои обязанности. Выставлены контрольно-пропускные и наблюдательные пункты, организовано патрулирование подвижными группами. В сухуми начал действовать Объединенный штаб командования. Осуществляется вазоружение незаконных военных формирований, изъято значительное количество единиц стрелкового оружия и бронетехники.»

მნიშვნელოვანი: სიხარულით ცამდეა ასული! ასეთი გამარჯვებაა მისი ქვეყნისთვის! შემოვიდნენ, ჯერ ჯარები შემოიყვანეს (პრეზიდენტ შევარდნაძის წერილი გენერალური მდივნის სახელზე, რომელსაც მადლენ ოლბრაიტიც მოიხსენიებს არაერთხელ), მონაწილეობდნენ კონფლიქტში, შემდეგ ეს ჯარები აქვე დატოვეს და მათ ცისფერი ქუდები დაახურეს (დაახლ. 24 მაისი 1994 წ.). გაერო-ს კი ხელი მოაწერინეს ამ ყველაფერზე უკვე მთელი ორი თვის შემდეგ (21 ივლისი, 1994 წ.)!

«Воинскими подразделениями СНГ активно осуществляется разминирование местности. Ведутся восстановительные работы на транспортных магистралях.

Начинается размещение миротворческих сил в Кодорском ущелье. Достигнута договоренность о том, что тяжелая техника грузинской стороны будет выведена из этой зоны или подорвана российскими саперами в присутствии наблюдателей ООН.

Завершается согласование вопроса об участии в миротворческой операции ряда других стран СНГ.

Население встретило российских миротворцев с радостью и надеждой.»

მნიშვნელოვანი: ღმერთო ჩემო, როგორი 'მზროვი' საბჭოთა სუნი უდის ამ რუსი ჩინოვნიკის (დიპლომატის) მოხსენებას სამხედრო ოპერაციაზე, სუნი ცალკე მცემს, და შინაარსი კი

ცალკე მთხოვს, კიდევ ერთხელ ჩავხედო 14 მაისის 'მოსკოვის' ლეგენდარულ ხელშეკრულებას. რაც ამ ჯარმა თუნდაც მარტო იმ ორ თვეში (მაისი-ივლისი) გააკეთა ახლოსაც არ მოდის ხელშეკრულების შინაარსთან, და რაც მოდის ახლოს, ისიც უხეში დარღვევებითაა! თან რამდენია დამცინავი პათეტიკა, რომ დაიწყო თურმე რუსის ჩექმამ აღდგენითი სამუშაოები, და სხვა. ალბათ, 1937 წლის გულაგზეც ასეთი სიხარულით მიდიოდა ხალხი 'თვითლიკვიდაციისთვის', და ალბათ ჩეხეთშიც, 1956 წელს ასეთი სიხარულით და ყვავილებით ხვდებოდა რუსის ჯარს ადგილობრივი მაცხოვრებელი! შემდეგ კიდევ უკეთესს ამბობს, წაიკითხეთ ქვემოთ:

«Операция СНГ уже сейчас способствует стабилизации обстановки, что в свою очередь благоприятствует предстоящему организованному безопасному возвращению грузинских беженцев в Гальский район.»

მნიშვნელოვანი: ახლა აუცილებელი პირობა – დევნილების დაბრუნება რუსეთმა მხოლოდ გალის რაიონამდე დაიყვანა. ამ სიტყვებში, მერწმუნეთ, დიდი და შორს მიმავალი გეგმა სჭკვივის. ამაზე, ვფიქრობ, აქტიურად მიდიოდა კორიდორებში მოთელვები: რუსეთს, სჩანს აწყობდა, დელეგაციების გადმობირება და ამიტომ იყო, რომ ერთ წინა სხდომაზე გაცხარებით და ძალიან მკაცრად რამდენიმე დელეგაციამ მძიმედ გაუსვა ხაზი, რომ დევნილთა ნაწილობრივი დაბრუნებით ვერ ისპეკულიანტებსო ვინმე; და მკაცრად მოითხოვეს მხოლოდ სრული ნებაყოფლობითი დაბრუნების პირობა – როგორც პოლიტიკური მოგვარების ერთ-ერთი ბაზისი. (მათ შორის, ერთ ერთი პირველი, მაღლენ ოლბრაიტი იყო, ვინც ამ გარემოებას ძალიან მკაცრად მისდევდა სხდომიდან სხდომამდე!)

«Мы особо отмечаем просьбу Совета Безопасности к Генеральному секретарю ООН учредить фонд добровольных взносов в поддержку осуществления Соглашения о прекращении огня и разъединении сил гуманитарных аспектов, а также призыв к государствам-членам делать взносы в этот фонд. Такой фонд чрезвычайно важен, учитывая необходимость огромных затрат на реализацию Соглашения, на разминирование и создание условий для возвращения беженцев. Как мы неоднократно подчеркивали, операция по поддержанию мира в Абхазии, это не самоцель, а важное необходимое условие для форсирования процесса всеобъемлющего политического урегулирования кризиса и решения порожденных им гуманитарных проблем ...»

«Российская делегация заверяет членов Совета Безопасности в том, что Российская Федерация в своем качестве содействующей стороны в политическом переговорном процессе под эгидой ООН и участника Четырехстороннего соглашения о добровольном возвращении беженцев будет и впредь прилагать все силы к скорейшему нахождению развязок по всем нерешенным проблемам. И здесь Россия также придает первостепенное значение тесному взаимодействию с ООН и Управлением Верховного комиссара по делам беженцев.»

მნიშვნელოვანი: რაღა უნდა ვთქვათ? ყველა მიმართულებით რუსეთს მიჰყავს ლიდერობა: ერთის მხრივ, - ხელშეკრულების შესრულების ხელშეწყობა (გაერო-ს მანდატით), სამშვიდობო ოპერაცია აფხაზეთში (გაერო-ს მანდატით), და კონფლიქტის სრულმასშტაბიანი მოგვარების პოლიტიკური მანდატი (გაერო-ს მანდატით) მეორეს მხრივ, კი დევნილთა დაბრუნების ოთხმხრივი ხელშეკრულების მონაწილე – დევნილთა უმაღლესი კომისრის მანდატით.

ასე, შეიარაღებული და მანტიამოსხმული რუსთი გაერო-ს დუმილით მწყემსავს საქართველოს.

სხდომა გრძელდება (სხვათა შორის რეკორდული დრო დასჭირდათ ამ სხდომის დასასრულებლად: ხუმრობა ხომ არ არის, პირველად ისტორიაში (გაერო-ს ისტორიაში) გაერო პოსტ-ფაქტუმ, დარღვევებიან ოპერაციას თან სამშვიდობოს არქმევს და თანაც საკუთარ მანდატებს მედლებივით ურიგებს რუსეთს).

დააკვირდით, რუსეთის ოფიციალური წარმომადგენელი გაერო-ში ვინმე ბ-ნი ვორონცოვია. მას, ალბათ, საკუთარი თავი, რუსეთის მეფის ნაცვლის - გრაფი ვორონცოვ-დაშკოვის (19-20 სს) ვირტუალურ გამგრძელებლად წარმოუდგენია. სასაცილოა არა, როდესაც ეს პატარა ვორონცოვები საქართველოს ბედის განმკარგავებად წარმოიდგენენ ხოლმე თავს?! ეგ არაფერი, დრო თავისას მიუგებს ყველას.

ციტატები გამომსვლელების (დელეგაციების) სიტყვებიდან:

Г-н Китинг (Новая Зеландия)

«Новая Зеландия поддержала данную резолюцию, однако сделала это с некоторыми оговорками. Мы голосовали за ее принятие потому, что резолюция обеспечивает расширение присутствия ООН в Грузии. Мы считаем, что присутствие ООН является фактором, имеющим существенно важное значение для обеспечения эффективного наблюдения и контроля за выполнением Соглашения о прекращении огня, и мы рады тому, что в соответствии с этой резолюцией расширяется как мандат, так и численность МООННГ.

Однако, как всем нам известно, в резолюции идет речь не только о расширении численности МООННГ. Осуществление в одной стране двух операций по поддержанию мира делает необходимым четкое определение характера взаимоотношений между этими двумя силами и глубокое его понимание всеми причастными к этому процессу сторонами на всех уровнях. Как подсказывает прошлый опыт проведения операций ООН по поддержанию мира, существует целый ряд аспектов, которым в таких условиях необходимо уделить внимание».

მნიშვნელოვანი: რალა უნდა თქვან პირდაპირი ტექსტით უშიშროების საბჭოს წევრებმა? დელეგაცია ხაზს უსვავს იმ გარემოებას, რომ ამ რეზოლუციით გაერო-მ ხელი მოაწერა ერთ ქვეყანაში ორი პარალელური ოპერაციის განხორციელებას. ექსპერიმენტია? შედეგებზე მაინცა და მაინც პირდაპირ გარანტიას ვერ იძლევიან. მაშ რა ძალამ აიძულათ ასეთ რისკზე წასვლა? რა თქმა უნდა, იმას ამბობენ, მხარეებმა მოითხოვესო, მაგრამ, აქვე არ დავივიწყოთ, რომ თუნდაც რალაც 6 თვის წინ, 13 იანვარს (1994 წ) მხარეებმა აგრეთვე სთხოვეს თვითონ გაერო-ს სამშვიდობო ოპერაცია განხორციელებინა საქართველოში (აფხაზეთში) და არანაირ რუსეთზე საუბარი არ იყო. მაშინ ეს არ აღმოჩნდა საფუძველი!!! მაშინდელი მოთხოვნა, (კომუნიკე) არ იყო გენერალური მდივნისთვის მიმზიდველი, რადგან მისი სპეციალური წარმომადგენელი ედუარდ ბრუნერი (უნომიგის ხელმძღვანელი იმ დროს საქართველოში) თავის მოხსენებაში სულ 2 ვარიანტს სთავაზობდა მხარეების მოთხოვნაზე საპასუხოდ. ასევე ისიც გვანსოვს, რომ ვარიანტი ა) თურმე რუსეთის ფედერაციამ დათვალა წინასწარ და გაანგარიშების შედეგებით დააფრთხო ყველა – საშინელი ძვირიაო. ხოლო იქვე მიწოდებული ვარიანტი ბ) კი სწორედ ის ნოყიერი ნიადაგი იყო, რომლითაც ყველა ამ დელამიწის ზურგზე კმაყოფილი იქნებოდა: უნომიგიც (გაუგრძელებდნენ და გაუფართოვებდნენ მანდატს/დაფინანსებას; რუსეთიც (მის ჯარს გაეროს მანდატში

გაახვევდნენ და ე.ი. დააფინანსებდნენ?!); და საცოდავი მხარეებიც, რომლებსაც პრაქტიკულად იმ ბუნდოვან, გამზადებულ ხელშეკრულების ტექსტზე ხელი მოაწერინეს (სხვა გზა არ არისო და ეს მაინც შეირგეთო).

ახლა, ქვემოთ ნახავთ, რომ ახალი ზელანდია კიდევ ცდილობს, რაიმე გზა დატოვოს, რასაც უნდა მოეჭიდოს ჩვენი ქვეყანა, თუნდაც დღეს:

«Первый аспект – это взаимное соответствие двух операций. В данном случае, обе миссии находятся в Грузии с согласия сторон и их мандаты носят взаимодополняющий характер – таким образом, необходимый уровень взаимного соответствия имеется.

Второй аспект – соответствие этой операции принципам миротворческой деятельности. В резолюции приветствуется тот факт, что силы СНГ будут действовать в соответствии с утвевдившимся принципам и практикой ООН. К числу этих принципов, безусловно, относятся и принципы, касающиеся усилий по поддержанию мира. Но я вынужден отметить, что мы считаем данный аспект резолюции крайне неудовлетворительным.

Третий аспект – наличие потребности в разработке приемлемых договоренностей о взаимодействии между этими силами. Генеральный секретарь отметил, что в случае принятия данной резолюции он направит письмо Председателю Совета СНГ, в котором будут определены соответствующие роли и функции двух сил.

Четвертый аспект - поддержание связи. В представленном Генеральным секретарем докладе предусматриваются четыре уровня связи, от штабов сил до групп патрулирования, на каждом из них которых необходимо все время поддерживать линии связи в надлежном рабочем состоянии. В резолюции содержится просьба к командующим силам согласовать и осуществить необходимые для этого договоренности о координации и сотрудничестве.

Обеспечение решения перечисленных различных задач облегчит взаимодействие между двумя силами и будет способствовать уменьшению опасности того, что мы вновь столкнемся с проблемами, уже возникавшими ранее при осуществлении других миротворческих миссий, в рамках которых контингент национальных или многонациональных сил действовал параллельно с силами ООН. Но пока такая опасность сохраняется, и всем сторонам необходимо проявлять особую бдительность.»

«Наконец, несколько слов о наших оговорках в отношении этой резолюции. Наши оговорки вызваны тем, что в этой резолюции признается реальный факт: выполнение Соглашения о прекращении огня в Грузии контролирует не только ООН. На месте присутствуют и силы СНГ. Моя делегация не считает позитивным прецедентом ситуацию, когда соседнее государство игнорирует такую доминирующую роль в подобных силах. Мы считаем, что любая операция, которая называет себя миротворческой, должна проводиться в строгом соответствии с миротворческими принципами ООН. Если она не согласна на транспарентное соблюдение таких функциональных рамок, международному сообществу следует быть осторожным.

В силу этих причин, моя делегация не согласна с тем, что данная операция создает положительный прецедент. Напротив, мы считаем, что в будущем международному сообществу следует относиться к этому прецеденту с большей осторожностью.»

მნიშვნელოვანი: რაღა უნდა თქვას ახალმა ზელანდიამ მეტი? რილათი დაეხმაროს საქართველოს? ჩვენ ხშირად გვჭირს კომპლექსი იმისა, რომ ბევრმა ქვეყანამ არ იცის სად არისო საქართველო რუკაზეც კი: აქ კი მშვენიერი მაგალითია, მოშორებულია თუ არა

ტერიტორიულად ქვეყანა ჩვენგან, ამით არ განსაზღვრავს მის დამოკიდებულებას. ჩვენ თუ არ გვიცნობს, რუსეთს ზომ ყველა კარგად ცნობს: ვერ იმალება მგელი ცხვრის ტყავში!

Г-н Сарденберг (Бразилия)

«... Резолюция 937 (1994), которую мы только что приняли, представляет собой **важный отход от первоначального мандата МООННГ**, поскольку она предусматривает операцию ООН параллельно с операцией другого образования и наблюдение за последней.»

«Мы осознаем сложность этого вопроса и стремимся избежать ситуаций, которые могли бы поставить под угрозу саму концепцию многосторонних миротворческих сил. Предполагаемое настоящей резолюцией **особое сочетание двух параллельных операций** получило нашу поддержку при том четком понимании, что миротворческие силы СНГ будут действовать согласно соответствующим установленным **принципам и практике ООН** в области **миротворческих операций**, и в частности следующим принципам:

- ⇒ **уважение суверенитета и территориальной целостности;**
- ⇒ **беспристрастность;**
- ⇒ **приверженность сторон всеобъемлющему политическому урегулированию;**
- ⇒ **четкое определение мандата, концепции операции и процесса их свертывания.**

Хотя моч делегация считает, что это **новаторское сочетание** операции ООН и СНГ **может оказаться** полезным инструментом»

მნიშვნელოვანი:

Г-н Ровенский (Чешская Республика)

«... Моя делегация была бы рада, **если бы другие государства СНГ, помимо РФ, могли бы** предоставить в ближайшее, насколько это возможно, время свои войска для операции по поддержанию мира в Абхазии, Грузия. Полностью понимая во внимание достоинства этой операции, моя делегация, тем не менее, **считает важным, чтобы Совет Безопасности оставил двери открытыми для рассмотрения в подходящий момент вопроса о развертывании операции по поддержанию мира ООН.**»

«**Наблюдение** со стороны МООННГ за миссией СНГ является делом, представляющим **огромный интерес и значение** для моей делегации на протяжении всех проводимых в Совете прений по Абхазии, Грузия.»

«Моя делегация хотела бы подчеркнуть, что приняв сегодняшнюю резолюцию, Совет вступил в неисследованные воды. Впервые мы столкнулись с ситуацией, в которой одно из государств с открыто заявленными национальными интересами в регионе предпринимает операцию по поддержанию мира в соседней стране. За этим прецедентом могут последовать другие. Позвольте мне по этому поводу повторить то, что моя делегация говорила раньше: ни одна операция по поддержанию мира не похожа на другую; каждая обладает своими уникальными условиями и характерными чертами, Поэтому мы не считаем сегодняшнюю резолюцию такой, которая создавала бы прецедент.»

მნიშვნელოვანი: ჩეხეთის რესპუბლიკას კვლავ გამჯდარი აქვს დიდი და მტკივნეული გამოცდილება რუსეთის ჩეკმისა. (თუმცა მას მაშინ საბჭოთა ერქვა, ახლა ცდილობს, დსთ-დაირქვას) და ამიტომ ის ამბობს, რომ არ ეთანხმება პრინციპში – რეგიონში სტრატეგიულად დაინტერესებული აქტიორის სამშვიდობო მისიით შემოსვლას. ამასთან, გამალებით ხაზს უსმევს ერთ გარემოებას, (როგორც ასევე მან აღნიშნა წინა სხდომების დროსაც) რომ ყველა ოპერაცია კონფლიქტის დასარეგულირებლად - განუმეორებელია და არ შეიძლება მათი ერთი მიდგომით ჩატარება ან განხორციელება. აქ ჩანს, რომ შესაძლო რისკის თავიდან აცილება უნდა სხვა შემთხვევებში, როდესაც შესაძლოა, რუსეთი ამ პრეცედენტის შემდეგ - კიდევ და კიდევ განაცხადებს პრეტენზიას, რომ სამშვიდობო მისია უკვე დაისაკუთროს დსთ-ს სახელით (თუმცა, დსთ რატომ დაერქვა არავინ იცის, როცა ჯარი მთლიანად რუსულია.)

Г-н Яньес Барнуэво (Испания)

«В ходе этой очень сложной операции также чрезвычайно важно должным образом учитывать принципы и критерии, применимые к операциям по поддержанию мира. Я прежде всего имею в виду принципы, содержащиеся в документах, принятых на Хельсинской встрече на высшем уровне 1992 года и на проходившем в Риме с 30 ноября по 1 декабря 1993 года совещании на уровне министров, а частности принципы:

- ⇒ уважения суверенитета и территориальной целостности,
- ⇒ согласия сторон,
- ⇒ беспристрастности,
- ⇒ многонационального характера,
- ⇒ транспарентности,
- ⇒ четкости мандата,
- ⇒ связи с политическим процессом для урегулирования конфликта и
- ⇒ планирования организованного выхода.»

მნიშვნელოვანი: ესპანეთი კიდევ ერთხელ აკეთებს არაორაზროვან ჩამონათვალს, რა უნდა იყოს სამშვიდობო ოპერაციის განუხრელი პრინციპი, რომელიც ამ რეალობაში – რუსეთი საქართველოს კონფლიქტს უგვარებს – განსაკუთრებით ცინიკურად ჟღერს. დღეს კიდევ უფრო ადვილია, შევაფასოთ საერთო სურათი, თუ როგორ შეესაბამება რუსეთის სამშვიდობო ოპერაცია საქართველოში (გაეროს მანდატშემოსხმული) ამ პრინციპებს, რაზეც ზემოთ არაერთი დელეგაცია ხაზგასმით უთითებს. ბოლოს და ბოლოს ჩვენმა ხალხმა უნდა თქვას საკუთარი აზრი და ამის შესახებ, ვფიქრობ, რეფერენდუმის ჩატარებაც დამატებითი კომპონენტი (დოკუმენტური) იქნება გაერო-ს უშიშროების საბჭოსთვის, რომ მან ბოლოს და ბოლოს გამოასწოროს საკუთარი 'შეცდომა' – და მოუხსნას რუსეთს სამშვიდობო ოპერაციის მანდატი საქართველოში. ამასთან, აღიაროს, რომ პოსტფაქტუმ რუსეთის ოპერაციის (უკვე 2 თვის შემდეგ) აღიარება იყო დიდი დანაშაული საკუთარი (გაერო-ს) პრინციპების მიმართ.

Г-н Айева (Нигерия)

«После того как 9 марта 1994 года президент Грузии Эдуард Шеварднадзе обратился с просьбой о направлении в район конфликта полномасштабной миссии ООН по поддержанию мира, мое правительство неизменно выступает в поддержку этой просьбы. Нам не представляется убедительным довод о том, что размещению таких сил должно предшествовать достижение всеобъемлющего политического урегулирования.»

«Резолюция, которую мы только что приняли, была названа новаторской. Моя делегация рассматривает ее под несколько другим углом. Возможно, в ней и имеется определенная новизна в плане языка и методов, использовавшихся при ее подготовке, но она не является новаторской в плане положенной в ее основу концепции. В условиях, когда потребности в коллективных миротворческих усилиях превышают имеющиеся у ООН возможности и ресурсы, уже становится ясно, что пришла пора подключать к этим усилиям региональные организации и.или соглашения. Мы можем скромно сослаться на то, что у себя в западноафриканском субрегионе мы уже прошли этим путем, когда усилиями членов Экономического сообщества западноафриканских государств (ЭКОВАС) было заключено соответствующее соглашение в отношении Либерии, дополненное впоследствии ООН, направившей в Либрию свою Миссию наблюдателей (МНООНЛ). Мы рассматриваем принятую сегодня резолюцию как шаг, направленный на дальнейшее развитие и усовершенствование одного из вариантов этой концепции.»

მნიშვნელოვანი: ნიგერია საკუთარი გამოცდილებით აფასებს 'ინოვაციას'. და ამასთან, მოკრძალებულია შეფასებასი. თუმცა ჩანს, რომ ის კიდევ ერთხელ მიუთითებს თუნდაც უშიშროების საბჭოს, რომ თუ ექსპერიმენტი თავის დროზე ჩატარეთო ჩემს ქვეყანაში, რატომ მსჯელობთო ამდენს საქართველოზე?! აქედან შეიძლება ვივარაუდოთ, რომ მაინცა და მაინც 'ბედნიერი' ასეთი ოპერაციით არ დარჩა ლიბერია და ამ რეგიონალური ორგანიზაციების სამშვიდობო მისია/ოპერაცია მაინცა და მაინც კარგად (დადებითად) თვითონ კონფლიქტის მოგვარებაზე არ მოქმედებს. აქ ჩემთვის ერთი ინფორმაცია ჩანს (თუმცა ემოციური, მაგრამ მაინც, ინფორმაცია): სადაც ექსპერიმენტებზე საუბრობთო, იქ აფრიკა არ დაგავიწყდეთო.

Г-н Маркер, Пакистан (Председатель заседания)

«Моя делегация высоко оценивает усилия государств – членов СНГ по созданию и развертыванию миротворческих сил в Грузии. Однако мы бы предпочли, чтобы такая миротворческая операция была учреждена ООН и находилась под командованием ООН. Пакистан обеспокоен нарождающейся тенденцией придания миротворческих функций странам, **расположенным в непосредственной близости к зоне конфликта, в особенности когда такие страны имеют явные политические интересы в районе конфликта.** Государства – члены ООН ни в коей мере не должны отказываться подобным образом от своих обязанностей по Уставу.

Моей делегации известны те финансовые трудности, с которыми сталкивается в настоящее время ООН, в особенности в том, что касается ее миротворческих операций. Однако не следует допускать, чтобы эти ограничения мешали ООН выполнять возложенные на нее обязанности по поддержанию мира и безопасности во всем мире. Наш общий долг – не допустить какого-либо размывания системы коллективной безопасности, предусмотренной Уставом ООН.

Моя страна не приветствует практику утверждения постфактум Советом Безопасности региональной миротворческой операции, которая находится вне круга полномочий ООН. В этой связи у нас имеются некоторые оговорки в отношении формулировок, содержащихся в пунктах 3 и 4 постановляющей части только что принятой резолюции.»

მნიშვნელოვანი:

გასრულდა ეს ამბავი, ვითა სიზმარი ლამისა.

**მთავარი ხელმოსაჭიდი და საბუშო,
უნდა ხმამაღლა ვისაუბროთ, თუ რა არის დარღვეული დღეს:**

1. ქვეყნისათვის, რომელიც მდებარეობს კონფლიქტის ზონასთან ძალიან ახლოს ტერიტორიულად, სამშვიდობო ფუნქციის მინიჭება დაუშვებელია;
2. ქვეყნისათვის, რომელსაც კონფლიქტის ზონაში გამოხატული პოლიტიკური (და ეკონომიკური) ინტერესები აქვს, სამშვიდობო ფუნქციის მინიჭება დაუშვებელია;
3. დარღვეულია გაერო-ს წესდება კოლექტიური უსაფრთხოების სისტემის შესახებ – მან არ შეასრულა თავად მშვიდობისა და უსაფრთხოების ხელშეწყობი ოპერაცია;
4. გაერო-მ საკუთარი უფლებამოსილება გადააჭარბა, განიხილა და დაამტკიცა ის საკითხი, რომელიც მის კომპეტენციაში არ შედიოდა – კერძოდ, კი რუსეთის ფედერაციის უკვე დაწყებული სამშვიდობო ოპერაცია³⁵ გაერო-მ პოსტ ფაქტუმ დაამტკიცა, როგორც რეგიონალური სამშვიდობო ოპერაცია და საკუთარი მანდატის ქვეშ შეიყვანა;
5. ორი პარალელური ოპერაცია (უნომიგი და რუსეთი) საქართველოში ხორციელდება, მიუხედავად იმისა, რომ საქართველო დღესაც (ხელისუფლებაც, ხალხიც) სერიოზულ წინააღმდეგობას აგრძელებს – ის მოითხოვს, რომ რუსეთის სამშვიდობო ჯარი გავიდეს საქართველოდან – გაერო ამ საკითხზე დუმს;
6. შემდეგი რა არის? რუსეთი საკუთარ ჯარს ყველგან შეუშვებს³⁶ სამშვიდობო მისიით;³⁷ ჯერი ყარაბახზე! თუ ამ საკითხზე დუმს საერთაშორისო საზოგადოება, ე.ი. გვრჩება ის ანალიზი, რომ მსოფლიოს გადანაწილება დღეს არსებული კონფლიქტების 'კურიებით' ხდება და რუსეთი კი მსოფლიოს უცხადებს, მე მეკუთვნის პოსტსაბჭოთა სივრცეო, დანარჩენზე კიდევ ვივაჭროთო;
7. რუსეთის სამშვიდობო ძალების საქართველოში ყოფნის 10 წლის (და მეტი!) განმავლობაში, კონფლიქტში ჩართული მხარეები თითქმის არ წავიდნენ წინ პოლიტიკური მოგვარების გზაზე. აფხაზეთში, სამხრეთ ოსეთში (აქვე გაგახსენებთ დნებრისპირეთსაც) მხოლოდ ცეცხლის შეწყვეტის შედეგებზე ნაწილობრივ თუ შეიძლება საუბარი;

³⁵ «Особенности подглтвки операции Содружества осложнили ее подготовку и проведение. Это нашло свое выражение в следующем: из-за задержок с подписаним Мандата операции и ратификацией решения об участии российского контингента в ней Советом Федерации ФС РФ мероприятия по введению войск в зону конфликта фактически начались раньше, чем произошло должное правовое оформление решения о проведении операции; коллегиального обсуждения на момент принятия формального решения об операции не было; операция так и не стала коллективной миротворческой операций Содружества. Миротворческий контингент, представляемый одной страной, не должен превышать 1.3 от общего количества участников операции; не было создано международное военное командование операцией, которой фактически руководит ГШ ВС РФ.» Опыт проведения миротворческих операций СНГ и НАТО и перспективы их использования в будущем. Тезисы выступления профессора Морозова Ю.В. на международном семинаре. (15 декабря 2005 г. ИСК РАН, Москва)

³⁶ В соответствии с решением Правительства РФ и Совета Федерации российские военные будут оказывать помощь ливанцам в ликвидации последствий израильских бомбардировок - восстанавливать разрушенные мосты. Финансирование данной программы осуществляет Правительство России. На эти цели выделено 505 млн. рублей. Российские военные не войдут в состав Миротворческой миссии ООН, их пребывание в Ливане осуществляется на основе двустороннего российско-ливанского соглашения, заключенного сроком на три месяца. В случае необходимости мандат на пребывание российских военных в Ливане может быть продлен по просьбе ливанской стороны после соответствующего обращения Президента РФ в Совет Федерации (2006-10-05 11:06)

³⁷ [13:16 31.05.2006] Миротворцы России могут быть введены в Нагорный Карабах: Вице-премьер, министр обороны России Сергей Иванов не исключает ввода миротворческого контингента в зону армяно-азербайджанского конфликта в Нагорном Карабахе. "Ситуация "ни то ни се" не может продолжаться бесконечно", - добавил он. Об этом сообщает НТВ. /Финмаркет/

8. აგრეთვე არაფერი გაკეთებულა დევნილთა (ლტოლვილები, დევნილები, იკპ) ნებაყოფლობით უსაფრთხო დაბრუნების პირობებზე და მათი დაბრუნების შედეგებიც არ გვაქვს არცერთ ზონაში;

9. კონფლიქტები დაკონსერვებულია და გაყინული რუსეთის სამშვიდობო ძალების ამდენწლიანი აქ ყოფნის გამო;

10. გასაკეთებელია ანალიზი, რამდენად კორელაციაში მოდის მხარეთა დაპირისპირებები ქრონოლოგიურად რუსეთის სამშვიდობო მანდატის გაგრძელების პერიოდებთან (!?); მარტივ ცხრილშია ჩასასმელი, თუ როდის ხდებოდა სტაბილურობის დარღვევა მხარეებს შორის და რამდენად შესაბამისობაში (კალენდარულად) მოდიოდა გაერო-ში გადაწყვეტილებების მისაღებ ვადებთან რუსეთის სამშვიდობო ოპერაციის მანდატის გაგრძელების შესახებ;

11. დსთ-ს ქვეყნები არ მონაწილეობენ რუსეთის 'სამშვიდობო' ოპერაციაში, არ ყავთ კონტინგენტი ჩართული და ე.ი. ბოლოს და ბოლოს უნომიგი-სგან გაეროს უშიშროების საბჭოში საკითხი უნდა დაისვას კონკრეტულად, რომ დარღვეულია შეთანხმება და გაერო-ს რეზოლუციები, აგრეთვე გაერო-ს სამშვიდობო ოპერაციის პრინციპები; თავად უნომიგმა უნდა დააყენოს რუსეთის ოპერაციის მანდატის გადახედვის/გაუქმების საკითხი.

12. რუსეთის სამშვიდობო ოპერაციას ხელმძღვანელობს მხოლოდ რუსეთის ფედერაციის სამხედრო ძალების გენერალური შტაბი – იმის ნაცვლად, რომ შექმნილიყო საერთაშორისო ხელმძღვანელობა – ეს სამშვიდობო ოპერაციების საერთაშორისო ნორმებისა და სტანდარტების უხეში დარღვევაა, ისევე, როგორც საერთაშორისო შეთანხმებებისა (რომის ხელშეკრულება, ეუთო; გაერო-ს რეზოლუციები და სხვა).

13. რუსეთის ფედერაციის საჯარისო კონტინგენტი მთლიანად ფარავს სამშვიდობო ოპერაციების კონტინგენტს აფხაზეთსა³⁸ და სამხრეთ ოსეთში, იმის ნაცვლად, რომ მისი კონტინგენტი არ აღემატებოდა 1/3-ს საერთო რაოდენობიდან. ესეც უხეში დაღვევაა საერთაშორისო ნორმებისა და ხელშეკრულებების სამშვიდობო ოპერაციების სტანდარტებზე.

14. სამხრეთ ოსეთში რუსეთს საერთოდაც არ გააჩნია დსთ-ს მიერ მინიჭებული მანდატი ოპერაციის ჩასატარებლად. თუმცა რუსეთისათვის ამას როგორც სჩანს, დიდი მნიშვნელობა არა აქვს. ამასთან, რუსეთის სამშვიდობო ოპერაციას მიერთებული ყავს ადგილობრივი (სამხრეთ ოსეთის 'ლოიალურად' განწყობილი კონტინგენტი, რას დიდი დარღვევაა საერთაშორისო სამშვიდობო ოპერაციათა სტანდარტებისა. აქ სასწრაფოდ გასაკეთებელია სამხრეთი ხელშეკრულების დენონსაცია (დაგომისი)

15. რუსეთის სამშვიდობო ოპერაცია(ები) საქართველოში ვერ ასრულებს საერთაშორისო მოთხოვნას, იყოს ტრანსპარანტული და ჰქონდეს თანაბარი დისტანცია მხარეებთან. სამშვიდობო ძალები ავლენენ ერთი მხარის მხარდაჭერას ოპერაციის სხვადასხვა ეტაპზე. (კონკრეტულად, აფხაზური მხარის მხარდაჭერა ხორციელდება რუსეთის ჯარების მხრიდან, არც უკვე შორსაა 'ნეიტრალური' პოზიციისგან')

³⁸ «- Будут ли военнослужащие других стран-участниц СНГ принимать участие в миротворческой миссии в Абхазии? Изначально предполагалось, что помощь в регионе будет оказываться коллективными силами. Однако на деле вышло иначе. Если сейчас какое-либо государство Содружества изъявит желание участвовать в урегулировании грузино-абхазского конфликта, то мы противиться не будем. Для этого необходима подача с его стороны официального заявления и рассмотрение его на самом высоком уровне.» В преддверии ротации одного из мотострелковых батальонов миротворцев Командующий Коллективными силами по поддержанию мира (КСПМ) СНГ в зоне конфликта в Абхазии, Грузия генерал-майор Сергей Чабан дал интервью официальному сайту Министерства обороны России. 2006-12-12 11:37

16. არ არსებობს მკვეთრად ფორმულირებული, ან პრაქტიკაში გამოსახული ზღვარი სამშვიდობო ოპერაციასა და იძულებით მშვიდობის დამყარებას შორის. რუსეთის ჯარი კი ამ კონკრეტულ საკითხში სრული კონტროლის გარეშე რჩება რეგიონში.

17. ოპერაციაში სამხედრო და პოლიტიკური ასპექტები სრულიად გადახლართულია ერთმანეთთან, ამასთან, არ არსებობს მკვეთრი გამიჯვნა პოლიტიკურ-დიპლომატიურ, ეკონომიკურ და სამხედრო ამოცანებს შორის პოსტ-კონფლიქტური რეგულირებისათვის. პოლიტიკურ-დიპლომატიური ამოცანების გადაწყვეტა ჩამორჩება ეკონომიკური ამოცანების გადაწყვეტას, ეს ორივე ერთად კი – დროში ძალიან ჩამორჩება სამხედრო ამოცანების გადაწყვეტას. ეს ყველაფერი რა თქმა უნდა, იწვევს არაკორდინირებულ ქმედებებს, რომლებსაც სავალალო შედეგები მოაქვთ ადგილობრივი მოსახლეობისათვის, თანაბარწილად ორივე მხარისათვის.

18. დსთ-ს ქვეყნების კოორდინირებული მონაწილეობა არ არსებობს რუსეთის სამშვიდობო ოპერაციის პოლიტიკურ ხელმძღვანელობასთან, ამის გარეშე, რუსეთი ლახავს როგორც კონფლიქტური ზონის მოსახლეობის, ასევე დსთ-ს წევრი ქვეყნების ინტერესებს, რადგან მათი სახელით ახორციელებს საერთაშორისო ნორმებთან და სტანდარტებთან შეუსაბამო ოპერაციას საქართველოში, ამით კი ზრდის მათდამი მოსახლეობების აგრესიას. ამასთან, პრაქტიკულად რუსეთი საკუთარი სამშვიდობო ოპერაციით, მისი პრაქტიკით, განსვლაში მოდის იმ პრინციპებთან, დოკუმენტებთან, რომლებიც აღიარეს დსთ-ს წევრმა ქვეყნებმა სამშვიდობო მიმართულებით.

მოსალოდნელი შეცდომა ისევ რუსეთიდან მზადდება

ამ ბოლო ხანებში ისევ სხვადასხვა აქტორების მხრიდან 'მწიფდება' იდეა, რომ რუსეთის სამშვიდობო ოპერაციის მანდატი გადატრანსფორმირდეს და რუსეთის სამშვიდობო ძალებს მიენიჭოთ პოლიციის ფუნქციები.

ერთის მხრივ, ამ შესაძლო გზით, საქართველოს ჰგონია, რომ შეიარაღებულ ძალებს რუსეთის ფედერაცია გაიყვანს და ჩაანაცვლებს მილიციის ნაწილებით, ამით კი წერტილი დაესმევა რუსეთის მხრიდან კონფლიქტებით მანიპულირებას და მის ჰეგემონს საქართველოში.

აქ უმთავრესია გავითვალისწინოთ ახლო წარსულის გამოცდილება:

როდესაც რუსეთის სამშვიდობო ძალები გამოძევებულნი აღმოჩნდნენ ბალკანეთიდან, ეს ძალზედ მტკივნეულად განიცადა რუსეთის ფედერაციამ. მათი ექსპერტების აზრით, ქვეყნის სამშვიდობო საქმიანობა განხილულ უნდა იქნას, როგორც წამყვანი ქვეყანა - 'დერჟავის' მთავარი ატრიბუტი. რუსეთმა ვერ გათვალა ბალკანეთში სწორი გეოპოლიტიკა და გაუჭირდება ბალკანეთიდან მისი სამშვიდობო მისიის დასრულებით მიღებული ზარალის კომპენსაცია. არანაკლებ ფინანსურისა, მთავარი ზარალი ის იყო, რომ რუსეთმა ბალკანეთში დაკარგა თავისი გავლენა.

აი, აქ ჩვენთვის საგულისხმოა რუსი ექსპერტების რეკომენდაციები, რომ უმჯობესი იყო, რუსეთის ფედერაციას ბალკანეთში სამშვიდობო ოპერაცია(ები) ჩაენაცვლებინა მილიციით (პოლიციით) და გაეზარდა ამასთან, სამხედრო დამკვირვებლების რაოდენობა, რათა მილიციას (პოლიციას) მშვიდად შეესრულებინა მათი, მილიციის მანდატი. ამ შემთხვევაში, ფაქტობრივად რუსეთი არ დარჩებოდა წაგებული: პირიქით, მოიგებდა, რადგან უკვე მისი 2 სტრუქტურა დაადგებოდა დიდი კონტროლისა და მოგების რელსებს: თავდაცვა და შსს.

წარმოუდგენელია, რომ საქართველომ ახლა ამ შეცდომაში გაჰყოს თავი.

როგორც სჩანს, არანაირი მანდატის ცვლილება არ მოიტანს ამოსუნთქვას რუსეთის ფედერაციის ყულფიდან. აქ პირდაპირ უნდა დაფიქსირდეს საკითხი, რომ გაუქმდეს ყველა შესაძლო გზა მისი საქართველოში თარეშისა: მანდატით, სამშვიდობო მისიით თუ დამკვირვებლის სტატუსით³⁹.

რუსეთის სამშვიდობო ოპერაციების კრიტიკა

საბჭოთა კავშირის პერიოდში საბჭოთა ჯარი არასოდეს გაგზავნილა მშვიდობის დასამყარებლად სხვადასხვა კონფლიქტურ ზონაში გაერო-ს ოპერაციის ჩარჩოში. საბჭოთა კავშირის დაშლის შემდეგ, კოლექტიური უსაფრთხოების საფრთხეების ეგიდით, სასწრაფოდ შეიქმნა სამართლებრივ-ნორმატიული ბაზა სამშვიდობო მისიისა და ფაქტობრივად, რუსეთმა პარალელურად დაიწყო ოპერაციები დსთ-ს მანდატით მშვიდობის დასამყარებლად. ეს მას აძლევდა საშუალებას, სამშვიდობო საქმიანობის თეორიასა და პრაქტიკას დაუფლებოდა კონფლიქტების მოგვარების დარგში, მოეხდინა მსოფლიო გამოცდილების ადაპტაცია იმ პოსტ-საბჭოთა რეგიონებში, სადაც კონფლიქტები წარმოიქმნა. რუსეთის სამშვიდობო კონტინგენტი კი სწრაფად ჩამოაყალიბეს იმ საჯარისო ფორმირებებისაგან, რომლებიც იმ დროს იმყოფებოდნენ კონფლიქტის ზონებში⁴⁰.

ოთხი სამშვიდობო ოპერაცია, ვითომდა დსთ-ს საჯარისო კონტინგენტის გამოყენებით იყო გაშლილი პოსტსაბჭოთა სივრცეში, რომელთაგანაც სამი დღესაც გრძელდება: აფხაზეთი, სამხრეთ ოსეთი, დნესტრისპირეთი, ტაჯიკეთი – რათა 'დაემორიშორებინათ მხარეები და უზრუნველყოთ პირობები, რომ ძალადობიდან გადასულიყვნენ მოლაპარაკებებზე კონფლიქტების პოლიტიკური მოგვარებისთვის'.

როგორც რუსები ამბობენ, დსთ-მ განახორციელა ორი სამშვიდობო ოპერაცია ტაჯიკეთში (1992 წლიდან) და საქართველოში (აფხაზეთში) (1994 წლიდან) საკუთარი გადაწყვეტილების საფუძველზე. (პროფესორ მოროზოვის ანალიზი, 2005 წ.)

საკუთარი გადაწყვეტილება ითვალისწინებდა ან 'მსუბუქ კონსენსუსს', ან 'დაინტერესებულ ქვეყანათა კონსენსუსს'. და ასეთი 'სიმსუბუქე' და 'დაინტერესება ქვეყნისა' აღმოჩნდა ის 'მტკიცე' საფუძველი, რის შედეგადაც რუსეთის ჯარმა ფორმალურად შემოისხა დსთ-ს მანდატი და საქართველოში უკვე დისლოცირებული ჯარი გადააქცია დსთ-ს სამშვიდობო ოპერაციად.

დოქტრინალურად, ამ სამშვიდობო ოპერაციების დროს თურმე გათვალისწინებულია შესაძლებლობა, იმოქმედონ გაერო-ს მანდატით, მაგრამ, პრაქტიკაში კი, ურთიერთქმედება გაერო-სთან ხორციელდება მხოლოდ ფორმალურად და ირიბად: გაერო-ს დამკვირვებელთა მისიები ამავე რეგიონებში ფუნქციონირებენ დამოუკიდებლად და ოპერატიულად არ ურთიერთქმედებენ დსთ-ს ოპერაციებთან. (პროფესორ მოროზოვის ანალიზი, 2005 წ.)

ზოგადი ინფორმაცია ოპერაციებზე:

³⁹ « - Каковы сроки пребывания миротворцев в Абхазии, Грузия?

Мандат на миротворческую деятельность бессрочный и легитимен до тех пор пока одна из конфликтующих сторон не заявит о том, что необходимости присутствия КСПМ в регионе нет.» В преддверии ротации одного из мотострелковых батальонов миротворцев Командующий Коллективными силами по поддержанию мира (КСПМ) СНГ в зоне конфликта в Абхазии, Грузия генерал-майор Сергей Чабан дал интервью официальному сайту Министерства обороны России. 2006-12-12 11:37

⁴⁰ Опыт проведения миротворческих операций СНГ и НАТО и перспективы их использования в будущем. Тезисы выступления профессора Морозова Ю.В. на международном семинаре. (15 декабря 2005 г. ИСК РАН, Москва)

გაერო, კონფლიქტის ზონებში საჯარისო ფორმირებების გამოყენება ვითარების სტაბილიზაციისათვის შესაძლებელია მხოლოდ გაერო-ს უშიშროების საბჭოს გადაწყვეტილებით. ამ ოპერაციებში იარაღი გამოიყენება მხოლოდ თავდაცვის მიზნით.

ეუთო, მაგალითად, თავის პრაქტიკულ საქმიანობაში იღებს საკუთარ პოლიტიკურ გადაწყვეტილებას სამშვიდობო აქციების ჩასატარებლად იმ ქვეყანათა ტერიტორიაზე, რომლებიც მისი წევრები არიან (ან გაერო-ს გადაწყვეტილებით). ეს გადაწყვეტილება მიიღება კონსენსუსის (ან კონსენსუსს გამოკლებული ერთი) საფუძველზე. ამასთან, მოქმედებებში აქცენტი კეთდება ოპერაციის პოლიტიკურ და ჰუმანიტარულ, და არა სამხედრო კომპონენტზე. მაგალითად ოპერაციის ჩატარებისას ბალკანეთში (1992-93წწ... 1995-96 წწ... 1999 წ.); კავკასიაში (1992 წ... 1996 წ... 1999 წ.); ბალტიისპირეთში (1993 წ.) და ტაჯიკეთში (1997 წ) პრინციპულად უკუაგდეს და უარყვეს იძულებითი მოქმედებების გამოყენება, საზვასმული იყო ორგანიზაციის თანაბარი დისტანცია კონფლიქტში ჩართული მხარეებისგან. ეუთო-ში კონტინგენტის აყვანისას უპირატესობა ეძლეოდათ იმ ქვეყნების წარმომადგენლებს, რომელნიც კონფლიქტის ზონებისგან ტერიტორიულად იყვნენ დაცილებულნი.

ნატო-ში პოლიტიკური გადაწყვეტილება სამშვიდობო ოპერაციის თაობაზე მიიღება ნატო-ს საბჭოს მიერ, როგორც წესი გაერო-ს ან ეუთო-ს მიმართვის შედეგად. 1999 წ-დან გათვალისწინებულია მშვიდობის იძულების ოპერაციის ჩატარება (გაერო-ს მანდატის გარეშე) აგრეთვე თავდაცვითი კავშირის პასუხისმგებლობის ზონის გარეთაც. დაშვებულია ოპერაციის სამი ვარიანტის განხორციელება: დამოუკიდებლად, როგორც სახელმწიფოთა კოალიციის ბირთვი, როგორც 'ქვეკონტრაქტორი' გაერო-ს ოპერაციაში. აღიანსმა უკვე გამოიყენა სამხედრო ზალა ოპერაციის მიზნების მისაღწევად სპარსეთის ყურეში (ოპერაცია 'ქარბუქი უდაბნოში' და 'შელა უდაბნოში'); ბალკანეთში ('საკავშირო ძალა' და 'გაერთიანებული მცველი') და ავღანეთში. ოპერაციის დაფინანსება ხორციელდება დამოუკიდებლად, ყველა წევრი ქვეყნის პროპორციული შენატანით.

რეკომენდაცია:

1. სასწრაფოდ უნდა ჩატარდეს რეგიონალური საერთაშორისო კონფერენცია თბილისში თემაზე – "რუსეთის 'სამშვიდობო ჯარების' მანდატი – კონფლიქტის მოგვარება თუ რუსეთის ძალის ექსპანსია და სამხრეთ კავკასიის ქვეყნების ნება⁴¹"

⁴¹ ОБСЕ хочет изменить формат миротворческой операции в Приднестровье www.peacekeeper.ru/index.php
Делегация послов ОБСЕ встретилась в минувшие выходные с представителями Совместных миротворческих сил (СМС) в зоне молдо-приднестровского конфликта.
По словам российского военного начальника полковника Анатолия Зверева, "военно-политическое вмешательство России позволило остановить вооруженный конфликт 1992 года между Молдовой и Приднестровьем".
21 июля 1992 года в соответствии с принципами ООН и СБСЕ (так тогда называлась ОБСЕ) было подписано соглашение о мирном урегулировании конфликта. Был образован миротворческий механизм, создана Объединенная Контрольная комиссия. В регион вошли российские миротворцы.
Общая численность Совместных миротворческих сил изначально составляла 5,5 тыс. военнослужащих (3.100 от России, по 1200 от Молдовы и Приднестровья). В 1998 году, после подписания Одесских соглашений, контингенты были сокращены. Численность приднестровских и молдавских миротворцев была ограничена 500 военнослужащими. Для Российской Федерации Одесские соглашения не устанавливали ограничений. Однако РФ в добровольном порядке, учитывая наметившийся тогда позитив в отношениях между Кишиневом и Тирасполем, также сократила свой контингент.
Сейчас в Совместных миротворческих силах несут службу 385 российских военнослужащих, 400 молдавских и 400 приднестровских.
В соответствии с Одесскими документами было существенно сокращено и число постов в зоне ответственности миротворцев (с 42 до 15). Был также расширен формат миротворческой операции (появилась группа военных наблюдателей Украины в составе 10 человек).
По словам полковника Зверева, "основной задачей миротворцев на данный момент является поддержание мира и правопорядка" в зоне конфликта. С этой задачей миротворцы успешно справляются. Обстановка в регионе остается спокойной и контролируемой. Проблемы, которые возникают в ходе миротворческой операции, обусловлены, по мнению Анатолия Зверева, "общей ситуацией в переговорном процессе между сторонами". Точнее, отсутствием переговоров. Напомним, что Республика Молдова покинула переговорный формат 5+2 в конце февраля нынешнего года.
С точкой зрения российского военного начальника согласен и представитель Приднестровья в Объединенном военном командовании (ОВК) полковник Бугаев. Он также считает главной проблемой отказ Молдовы от двустороннего сотрудничества.

ან “საქართველოს შემდეგ ჯერი აზერბაიჯანზე და სომხეთზე? რეგიონალური უსაფრთხოება კაკვასიაში”.

2. სასწრაფოდ უნდა მოეწყოს საერთაშორისო კონფერენცია იმ ქვეყნის მონაწილეობით, სადაც ოფიციალურად ჩატარებულია ე/წ დსთ-ს სამშვიდობო ოპერაცია: საქართველო, მოლდოვა, ტაჯიკეთი, აგრეთვე სხვა ქვეყნების მონაწილეობა უნდა უზრუნველყოს კონფერენციამ კოლექტიური უსაფრთხოების და სამშვიდობო მისიის (მ.შ. ოპერაციების) სტანდარტებსა და ნორმებზე.

3. საქართველო უნდა გამოვიდეს დსთ-დან; (თუ საქართველოს ეყოფა რესურსი, რომ დსთ-ს გადაწყვეტილებებზე - მისი მანდატით განხორციელებულ სამშვიდობო ოპერაციებთან დაკავშირებით - ჩვენთვის პოზიტიური ზეგავლენა მოახდინოს, ჩვენს მხარდასაჭერად და ე.ი. რუსეთის სამშვიდობო კონტინგენტის საქართველოდან გასაყვანად მიაღებინოს გადაწყვეტილება - მაშინ შეიძლება ჩვენი გამოსვლა დროებით გადავდოთ, მაგრამ დღეს დღეობით არა მგონია, რომ საქართველოს ამის რესურსი ჰქონდეს, რომ ასე სწრაფად მოახდინოს გავლენა დსთ-ს აღმასრულებელი საბჭოს გადაწყვეტილებებზე, თუნდაც საკითხის დაყენებისა და მისი განხილვის მიმართულებით);

4. სამართლებრივად პასუხი აგებინოს რუსეთს სამშვიდობო ოპერაციების სტანდარტებთან და შეთანხმებებთან შესაბამისობის გამო საქართველოში; მაგ: როდესაც 1994 წ. გაერო-ში, უშიშროების საბჭოს სხდომაზე რუსეთის დელეგაციამ ოფიციალურად განაცხადა, რომ საქართველოში დსთ-ს სამშვიდობო ოპერაცია უკვე დაიწყო და ფართოვდება - ეს იყო ტყუილი, რადგან სინამდვილეში რუსეთის ჯარები იყო და არა დსთ-ს, რადგან დსთ-ს ჯერ ოფიციალურად გადაწყვეტილებაც კი არ ჰქონდა ამ დროს მიღებული ამ ოპერაციაზე და ესეც პოსტ ფაქტუმ მოხდა.

5. ეუთო-სთან დაიწყოს ოფიციალური კონსულტაციები - რუსეთის სამშვიდობო ოპერაციის ფორმატის შეცვლის თაობაზე დნეპრისპირეთში - საკითხში, რომელიც მათი ინიციატივით დაისვა, რეკომენდაციები და გამოცდილება გაგვიზიარონ⁴².

6. საქართველომ უნდა გადასინჯოს კრიტიკულად ე.წ. ‘მეგობარი ქვეყნების’ შემადგენლობა: თუ ფიცი გვწამს, ბოლო რატომ არ გვაკვირვებს? როდემდე უნდა ითვლებოდეს რუსეთი საქართველოს მეგობარ ქვეყნებში, რომლებიც მოწოდებულნი არიან ყველა ზომა იხმარონ და მოაგვარონ ქართულ-აფაური კონფლიქტი? ამოტომ, უნდა დაისვას საკითხი, რომ ჩვენი მოთხოვნით რუსეთი გამოვიდეს ‘მეგობარი ქვეყნების’ ფორმატიდან. (მეგობარი ქვეყნები 5: აშშ, ინგლისი, საფრანგეთი, გერმანია, რუსეთი, და ბოლო დროს არაფორმალურად გახდა 5+1 უკრაინა);

"Большая часть инцидентов в зоне ответственности миротворцев происходит из-за того, что Республика Молдова в одностороннем порядке вышла из соглашений о взаимодействии правоохранительных органов сторон. Вызывает тревогу ситуация с нахождением в городе Бендеры молдавской полиции и туберкулезной тюрьмы. Вопрос об их выводе остается нерешенным", - отметил воинский начальник приднестровского миротворческого контингента.

Представитель Молдовы в ОБС полковник Виктор Мокринский, как и ожидалось, подверг критике нынешнюю миротворческую операцию. Напомним, что молдавские власти неоднократно заявляли о необходимости изменения миротворческого формата, расширения роли ОБСЕ в нем. Виктор Мокринский сегодня фактически подтвердил эту позицию. "Я остаюсь пессимистом в отношении деятельности Совместных миротворческих сил", - сказал он. 2006-11-13 14:41

⁴² ОБСЕ хочет изменить формат миротворческой операции в Приднестровье: www.peacekeeper.ru/index.php

Глава Постоянной Миссии Бельгии в ОБСЕ Бертран де Кромбрюнге заявил, что в ОБСЕ существуют различные точки зрения относительно миротворческой операции в регионе. "Есть и такое мнение, что ее необходимо изменить", - сказал дипломат. Напомним, что приднестровская сторона выступает против пересмотра формата МС-операции. В Тирасполе считают, что вывод российских миротворцев и снижение роли России в миротворческом механизме (чего добивается Республика Молдова), может привести к серьезным негативным последствиям, вплоть до возобновления вооруженного конфликта.

2006-11-13 14:41

7. ერთად ვიფიქროთ, რა მექანიზმი გვაქვს კიდევ დღეს ამ ურდოს გადასაგდებად. (ხელშეკრულებების დენონსაცია, ჰააგის სასამართლო, ევროპის სასამართლო, კავკასიის სატრიბუნალო პროცესის მოწყობა, და სხვა).

შეჯამება:

2007 წლის 24 იანვარს დაგეგმილია საშუალოდ განხილვა საქართველოს საკითხისა უშიშროების საბჭოში. (უშიშროების საბჭოს თავმჯდომარე იანვრის თვეში რუსეთის ფედერაცია).

2007 წ. აპრილში კი დაგეგმილია უშიშროების საბჭოს შეხვედრა/სხდომა საქართველოს საკითხზე, სადაც განიხილავენ საქართველოს საკითხს უკვე კონკრეტულად სამშვიდობო ოპერაციების მანდატების გაგრძელების შესახებ.

დრო ძალზედ ცოტა გვაქვს.